

Založení neziskové organizace Kudlovské ateliéry, o. p. s., z účetního a daňového hlediska

Vendula Baumbachová

Bakalářská práce
2015

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Vendula Baumbachová**
Osobní číslo: **M12032**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Založení neziskové organizace Kudlovské ateliéry, o. p. s.,
z účetního a daňového hlediska**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Na základě literární rešerše popište založení obecně prospěšné společnosti z účetního a daňového hlediska a možnosti jejího financování.

II. Praktická část

- Charakterizujte založení neziskové organizace Kudlovské ateliéry, o. p. s.
- Analyzujte zdroje financování neziskové organizace Kudlovské ateliéry, o. p. s. a zhodnoťte jejich složení.
- Vzhledem k legislativním změnám porovnejte o. p. s. s aktuálními formami neziskových organizací a navrhněte možnost změny formy o. p. s. na jinou formu neziskové organizace.
- Doporučte vhodný postup pro přihlašování k daňové povinnosti a dalším institucím pro navržený typ neziskové organizace.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

BRYSON, John M. Strategic planning for public and nonprofit organizations a guide to strengthening and sustaining organizational achievement. 4th ed. San Francisco, CA: Jossey-Bass, 2011, 548 s. ISBN 978-111-8049-938.

MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně. 12. aktualiz. vyd. Olomouc: ANAG, 2013, 264 s. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7263-825-3.

STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ a Kateřina MAŤÁTKOVÁ. Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 169 s. ISBN 978-80-7357-973-9.

SVOBODOVÁ, Jaroslava a kolektiv. Účtová osnova, české účetní standardy: postupy účtování pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání (nevýdělečné organizace). 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2012, 344 s. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7263-728-7.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Zuzana Crhová
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: 16. února 2015
Termín odevzdání bakalářské práce: 15. května 2015

Ve Zlíně dne 16. února 2015

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

Ing. Eliška Pastuszková, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 12. 5. 2015

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá založením neziskové organizace Kudlovské ateliéry, o. p. s., z účetního a daňového hlediska. Teoretická část zahrnuje charakteristiku neziskových organizací se zaměřením na obecně prospěšnou společnost, její legislativní úpravu s možností změny právní formy na jinou neziskovou organizaci, náležitostmi pro její založení, možnostmi financování, oblastí účetnictví a daňovou povinností. V praktické části je představena společnost Kudlovské ateliéry, o. p. s., charakteristika jejího založení, možnosti financování s analýzou složení zdrojů financování a oblasti účetnictví. Následně je porovnána právní forma o. p. s. s dalšími typy organizací vhodnými pro možnost přeměny, která je následně navržena i s návrhem přihlašování k daňové povinnosti pro novou formu organizace.

Klíčová slova: nezisková organizace, obecně prospěšná společnost, financování, daňová povinnost

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with the establishment of a non-profit organization Kudlovské ateliéry, o. p. s. from the accounting and tax point of view. A theoretical part includes the characteristic of a non-profit organization with the focus on a public benefit organization, its legislative arrangement with the option for changing its legal form to another non-profit organization. Moreover, it concerns the requirements of the company establishment, the possibility of financing as well as the accountancy area and tax duty. Practical part introduces the company Kudlovské ateliéry, o. p. s., characteristic of its establishment, the possibility of financing with the analysis of the composition of financial sources and an accounting area. Subsequently, the public benefit organization is compared with other suitable types of organizations for the option of change and in addition a suggestion for a new legal form of the company with the possibility of registering for a tax duty of a new organisation is provided.

Keywords: non-profit organization, public benefit organization, financing, tax duty

Chtěla bych poděkovat paní Ing. Zuzaně Crhové za vedení mé bakalářské práce, především za její ochotný přístup a cenné rady, které mi při zpracování bakalářské práce velmi pomohly.

Dále bych chtěla poděkovat společnosti IMOS invest, s. r. o., která je zakladatelem Kudlovských ateliérů, za vstřícný postoj a poskytnutí všech potřebných materiálů do mé bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD	10
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	12
I TEORETICKÁ ČÁST	13
1 NEZISKOVÉ ORGANIZACE	14
1.1 STÁTNÍ (VEŘEJNOPRÁVNÍ) NEZISKOVÉ ORGANIZACE.....	15
1.2 NESTÁTNÍ (SOUKROMOPRÁVNÍ) NEZISKOVÉ ORGANIZACE	15
1.2.1 Nadace.....	16
1.2.2 Nadační fond	17
1.2.3 Ústav	17
1.2.4 Spolek.....	18
1.2.5 Evidovaná právnická osoba.....	18
2 OBECNĚ PROSPĚŠNÁ SPOLEČNOST	19
2.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA	19
2.1.1 Legislativní úprava.....	19
2.2 ČINNOST A HOSPODAŘENÍ OBECNĚ PROSPĚŠNÉ SPOLEČNOSTI.....	20
2.2.1 Oblast hlavní činnosti.....	20
2.2.2 Oblast doplňkové činnosti.....	20
2.3 ZALOŽENÍ A VZNIK OBECNĚ PROSPĚŠNÉ SPOLEČNOSTI	21
3 MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ OBECNĚ PROSPĚŠNÉ SPOLEČNOSTI	23
3.1 VEŘEJNÉ ZDROJE FINANCOVÁNÍ NNO.....	23
3.1.1 Financování prostřednictvím institucí státní správy	23
3.1.2 Financování prostřednictvím samosprávy.....	24
3.1.3 Financování prostřednictvím příspěvků z Evropské unie	24
3.2 NEVEŘEJNÉ ZDROJE FINANCOVÁNÍ NNO	24
3.2.1 Individuální dárcovství.....	25
3.2.2 Firemní dárcovství	25
3.3 SAMOFINANCOVÁNÍ V NNO.....	26
3.3.1 Možnosti samofinancování	26
3.4 OSVOBOZENÍ OD DANÍ	27
4 ÚČETNICTVÍ OBECNĚ PROSPĚŠNÉ SPOLEČNOSTI	28
4.1 PŘEDMĚT A LEGISLATIVNÍ ÚPRAVA ÚČETNICTVÍ O. P. S.	28
4.1.1 Zákon o účetnictví.....	28
4.1.2 Vyhláška č. 504/2002 Sb.....	29
4.1.3 České účetní standardy č. 401 až č. 410.....	29
4.2 VEDENÍ ÚČETNICTVÍ.....	30
4.2.1 Zjednodušený rozsah vedení účetnictví	30
4.2.2 Plný rozsah vedení účetnictví.....	31
4.3 ÚČTOVÁ OSNOVA, ÚČTOVÝ ROZVRH	31
4.3.1 Účtová osnova	31
4.3.2 Účtový rozvrh.....	31
5 DAŇOVÁ POVINNOST	32

5.1	DAŇ Z PŘÍJMU PRÁVNICKÝCH OSOB.....	32
5.1.1	Zdaňovací období, daňové přiznání	32
5.1.2	Plátce daně, registrace plátce	32
5.1.3	Předmět daně.....	32
5.1.4	Osvobození od daně	33
5.1.5	Osvobození od bezúplatného příjmu.....	33
5.2	DAŇ Z PŘÍJMU FYZICKÝCH OSOB	33
5.2.1	Zdaňovací období.....	33
5.2.2	Předmět daně.....	33
5.2.3	Plátce a poplatník daně, registrace plátce	34
5.3	DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY.....	34
5.3.1	Předmět daně.....	34
5.3.2	Vyloučení z předmětu daně.....	34
5.3.3	Osvobození od daně bez nároku na odpočet daně.....	35
5.3.4	Osoba povinná k dani.....	35
5.3.5	Plátce daně, registrace plátce	35
5.3.6	Zdaňovací období.....	36
5.4	SILNIČNÍ DAŇ	36
5.4.1	Plátce daně	36
5.4.2	Daňové přiznání	36
5.5	DAŇ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ	36
5.5.1	Daň z pozemků.....	37
5.5.2	Daň ze staveb a jednotek.....	37
5.6	DAŇOVÁ POVINNOST PŘI ZAMĚSTNANCÍCH	37
5.6.1	Hlášení ČSSZ	38
5.6.2	Hlášení finančnímu úřadu	38
5.6.3	Hlášení zdravotním pojišťovněm	39
II	PRAKTICKÁ ČÁST	40
6	KUDLOVSKÉ ATELIÉRY, O. P. S.....	41
6.1	PŘEDSTAVENÍ ČINNOSTI PROJEKTŮ FILMOVÝ DŮM A FILMÁKOV.....	41
6.1.1	Filmový dům	42
6.1.2	Filmákov	43
6.2	ZALOŽENÍ SPOLEČNOSTI KUDLOVSKÉ ATELIÉRY, O. P. S.....	43
7	MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ SPOLEČNOSTI KUDLOVSKÉ ATELIÉRY, O. P. S.	45
7.1	ZHODNOCENÍ SKLADBY ZDROJŮ PRO FINANCOVÁNÍ REKONSTRUKCE	46
7.1.1	Shrnutí volby zdrojů pro rekonstrukci	49
7.2	PLÁN DALŠÍCH ZDROJŮ FINANCOVÁNÍ.....	50
7.2.1	Shrnutí možností financování vhodných pro společnost Kudlovské ateliéry.....	50
8	ÚČETNICTVÍ SPOLEČNOSTI KUDLOVSKÉ ATELIÉRY, O. P. S.....	52
9	POROVNÁNÍ O. P. S. S AKTUÁLNÍMI MOŽNOSTMI PŘEMĚN NA JINOU FORMU NEZISKOVÉ ORGANIZACE	54

9.1	POROVNÁNÍ O. P. S. Z LEGISLATIVNÍHO HLEDISKA.....	54
9.2	POROVNÁNÍ O. P. S. Z HLEDISKA ČINNOSTI ORGANIZACE.....	56
9.3	ZÁVĚR POROVNÁVÁNÍ.....	58
10	NÁVRHY A DOPORUČENÍ.....	59
10.1	NÁVRH ZMĚNY PRÁVNÍ FORMY SPOLEČNOSTI	59
10.2	NÁVRH PŘIHLAŠOVÁNÍ K JEDNOTLIVÝM INSTITUCÍM PRO SPLNĚNÍ DAŇOVÉ POVINNOSTI PŘI ZMĚNĚ PRÁVNÍ FORMY NA ÚSTAV	59
10.3	FINANČNÍ ÚŘAD.....	60
10.3.1	Daň z příjmů.....	60
10.3.2	Daň z přidané hodnoty	61
10.3.3	Silniční daň.....	61
10.3.4	Daň z nemovitých věcí.....	61
10.3.5	Důchodové spoření.....	62
10.4	ČSSZ	62
10.4.1	Sociální pojištění	62
10.4.2	ELDP.....	62
10.5	ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA	63
11	SHRNUTÍ.....	64
	ZÁVĚR	66
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	68
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	71
	SEZNAM OBRÁZKŮ	72
	SEZNAM TABULEK.....	73
	SEZNAM PŘÍLOH.....	74

ÚVOD

Bakalářská práce je zaměřena na oblast založení obecně prospěšné společnosti Kudlovské ateliéry, zejména na financování společnosti, její účetnictví a daňovou povinnost, ale také na možnou přeměnu na jinou formu neziskové organizace. Oblast výskytu obecně prospěšných společností není velká ani přehledná, a navíc s příchodem nového občanského zákoníku v roce 2014 je také nemožné již další takovou společnost založit. Je zde však možnost změny právní formy stávajících o. p. s., které byly založeny před platností Nového občanského zákoníku, na jinou formu neziskové organizace, přičemž tato bakalářská práce by měla ukázat výhody jednotlivých neziskových organizací připadajících v úvahu pro změnu právní formy obecně prospěšné společnosti, nastínit přeměnu společnosti na nejvhodnější variantu a následně navrhnout přihlášení k jednotlivým daňovým povinnostem pro novou právní formu.

V teoretické části bakalářské práce bude uvedena charakteristika neziskových organizací, jejich základní znaky a rozdělení na státní a nestátní neziskové organizace, přičemž nestátním neziskovým organizacím bude věnována větší pozornost, jelikož obecně prospěšná společnost je součástí této skupiny neziskových organizací, a také se v ní nacházejí možnosti přeměny právní formy obecně prospěšné společnosti, což je nadace, nadační fond nebo ústav.

Další část této práce se zaměřuje již na samotnou obecně prospěšnou společnost, kde jsou uvedené její charakteristické znaky, jako jsou oblasti výskytu a činnosti těchto společností, legislativní úpravy včetně změn v legislativní úpravě, poté náležitosti pro její založení, možnosti financování, kterých mohou využít, a také oblast účetnictví těchto společností zejména z hlediska legislativní úpravy, základních pravidel účetnictví a rozsahu jeho vedení.

Poslední kapitola teoretické části se věnuje jednotlivým daním, se kterými se může nezisková organizace při svém založení i při své činnosti setkat, kromě daně z nabytí nemovitých věcí, která není tak častá při zakládání nebo přeměně neziskových organizací, konkrétně se kterými se může setkat obecně prospěšná společnost, nebo její nová forma, což může být nadace, nadační fond nebo ústav.

V úvodu praktické části je představen projekt a popsáno založení společnosti Kudlovské ateliéry, o. p. s. Dále v této části budou popsány zdroje jejího financování, které společnost nyní využívá, včetně analýzy složení těchto zdrojů, a také budou nastíněny plánované

možnosti pro financování této společnosti. Další kapitola obsahuje účetnictví této společnosti, zejména její zásady pro vedení účetnictví.

Praktická část dále zahrnuje porovnání formy obecně prospěšné společnosti s ostatními možnostmi neziskových organizací vhodných pro přeměnu společnosti, jako je nadace, nadační fond a ústav, s následným výběrem nejvhodnější nové formy neziskové organizace, pro kterou je navrhnutý stručný postup pro proces přeměny. V poslední kapitole praktické části jsou navrženy jednotlivé instituce, ke kterým by se měla nová společnost v případě potřeby přihlásit, aby splnila svou daňovou povinnost.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem mé bakalářské práce je navrhnout schéma pro přihlašování k daňové povinnosti při založení neziskové organizace, respektive při její změně na jinou formu neziskové organizace platnou se současnou legislativou.

Dílčí cíle mé bakalářské práce jsou:

- charakterizovat založení, zdroje financování a účetnictví o. p. s.,
- volba nové právní formy, na kterou může být o. p. s. přeměněna.

Pro dosažení dílčích cílů jsou použity tyto metody:

- metoda literární rešerše – na základě této metody je vytvořena teoretická část bakalářské práce sloužící jako podklad pro tvorbu praktické části,
- metoda deskripce – tato metoda je použita při charakteristice společnosti Kudlovských ateliérů, pro popis jejího založení a vedení účetnictví,
- metoda analýzy – tato metoda je použita pro určení skladby zdrojů financování společnosti Kudlovské ateliéry,
- metoda syntézy – tato metoda je použita pro výsledné zhodnocení zdrojů financování, a také ve shrnutí a závěru bakalářské práce,
- metoda komparace – tato metoda je použita při porovnání formy obecně prospěšné společnosti s jinými možnými organizacemi vhodnými pro přeměnu této společnosti, což byla forma nadace, nadačního fondu a ústavu.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 NEZISKOVÉ ORGANIZACE

Nezisková organizace je běžně používaný pojem v ČR, který nemá definici v žádném právním předpisu České republiky. Neziskové organizace jsou právnické osoby, které mají svou vlastní právní subjektivitu (kromě organizačních složek státu). Tyto organizace nejsou primárně zakládány za účelem tvorby a dosažení zisku, jako je to běžné u podnikatelských subjektů, nýbrž jsou zřizovány za účelem poskytnutí veřejné služby či užítku, který má přínos pro obyvatele v oblastech, které nejsou pro běžné podnikatele lukrativní (např. oblast sociálních služeb). (Merlíčková Růžičková, 2013, s. 8-9)

Ačkoliv nejsou neziskové organizace zakládány za účelem dosahování zisku, neznamená to, že zisku nemůžou dosahovat. Tyto organizace mohou dosahovat zisku ve své hlavní činnosti, ale nesmí si tento zisk přerozdělit mezi společníky, naopak jej musí investovat zpátky do společnosti, aby byl zajištěn její rozvoj a posílena hlavní činnost. Neziskové organizace mají mimo jiné i možnost tvorby zisku za svoji doplňkovou činnost, kterou může být například pronájem určitých prostor, ale nesmí ztrátu z doplňkové činnosti, pokrývat z případného zisku z hlavní činnosti. (Stejskal, Kuvíková a Mařátková, 2012, s. 15)

Tab. 1. Porovnání rozdílů mezi podnikatelskou organizací a NNO (Boukal, 2009, s. 94).

	Podnikatelská organizace	NNO
Priority	1. zisk, kladné cash flow	1. poslání, hodnoty
	2. poslání, hodnoty	2. minimalizace ztráty, zisk, vyrovnaný rozpočet
Využití zisku a cash flow	přerozdělení mezi majitele (akcionáře), částečně reinvestice, někdy dobročinnost	reinvestování do činností naplňujících poslání NNO
Odpovědnost managementu	především majitelům nebo akcionářům	členům NNO včetně širší veřejnosti

Podle Boukala a Vávrové (2007, s. 17) je pro neziskové organizace nutností mít určené jasné a srozumitelné cíle, které by měly být orientované na jednotlivé skupiny klientů.

Bryson (2011, s. 117) dodává, že tyto organizace musí především najít způsob, jak dokázat veřejnosti, že jejich uskutečňované činnosti skutečně vytvářejí veřejnou hodnotu. Pokud tento způsob nenajdou, hrozí jim riziko ztráty sociálního opodstatnění, legitimacy, daňového osvobození a v neposlední řadě také ztráta jejich postavení.

1.1 Státní (veřejnoprávní) neziskové organizace

Jsou zakládány buď přímo státem, nebo jeho složkami, jako jsou kraje, obce, případně složkami jednotlivých krajů a obcí. Nejčastějším typem státních neziskových organizací jsou organizační složky státu (např. ministerstva) nebo příspěvkové organizace (např. školy), které mají primárně zabezpečovat výkon státní správy nebo zajišťovat jiné veřejné služby, především zdravotnické a sociální služby nebo služby ve školství. (Stejskal, 2012, s. 16).

1.2 Nestátní (soukromoprávní) neziskové organizace

Podle jsou nestátní neziskové organizace, dále jen NNO, soukromými organizacemi, které mohou být zakládány občany, ale také právnickými osobami a státem. Právní forma těchto organizací je právnická nebo fyzická osoba a jejich působení není závislé na rozhodnutí vlády, proto mohou vyrovnávat případné nedostatky plynoucí ze selhání vlády nebo veřejného sektoru. (Stejskala, Kuvíkové a Mařátkové, 2012, s. 16; Skovajsa, 2010, s. 147)

Problémem nestátních neziskových organizací může být otázka jejich společenské odpovědnosti, protože i když nejsou závislé na rozhodnutí vlády, využívají státní finanční podporu pro svou činnost, a díky tomu mohou přesouvat svou pozornost z poskytování bezplatných služeb zákazníkům a z vypořádávání se zaměstnanci i s místními obchodními partnery, na poskytování výkazů státu, aby vyhověli jeho požadavkům v otázce vypořádání dotací. (Ebrahim, 2003; Edwards and Hulme, 1996 cit. podle Seaman, Young, 2010, s. 324)

Boukal (2009, s. 19) k tomuto doplňuje, že tyto organizace mají ve společnosti velký význam, především v oblastech sociálních, kulturních i ekonomických, kde mohou nabývat podob azylových domů, muzeí, kulturních spolků, zájmových sdružení, apod.

Aktuální rozdělení NNO je na **nadace, nadační fondy, obecně prospěšné společnosti, ústavy, spolky, evidované právnické osoby** neboli církevní nestátní organizace (Neziskovky, [b. r.]).

1.2.1 Nadace

Boukal (2009, s. 47) definuje nadaci jako „*účelové sdružení majetku k dosažení obecně prospěšného cíle, které zřizuje právnická nebo právně způsobilá fyzická osoba na základě zákona o nadacích a nadačních fondech č. 227/1997*“. Tento obecně prospěšný cíl by měl být podle něj v oblastech rozvoje duchovních hodnot, ochrany lidských práv, životního prostředí, kulturních památek, a v oblasti rozvoje vědy, vzdělání, tělovýchovy a sportu, přičemž nadace by měla fungovat jako finanční podpora těchto cílů, ale přímo je nenaplňovat.

Tato právní úprava však již není platná a současná legislativní úprava nadací se nachází v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, dále NOZ, konkrétně od § 306 po § 393, kde podle § 306 je nadace zakládána jako trvalá služba pro společenský či hospodářský prospěšný účel, který může být veřejně prospěšný (podpora obecného blaha) nebo dobročinný (podpora určité skupiny osob). (Česko, 2012)

Aby mohla být nadace založena, musí se registrovat u krajského obchodního soudu sepsáním nadační listiny, neboli zakládací listinou nebo závětí v případě jednoho zakladatele,

a musí disponovat nadačním jměním alespoň v hodnotě 500 000 Kč. Pokud této částky nadačního jmění nedisponuje, má zakladatel možnost založit místo nadace nadační fond s podobným posláním. (Bachmann, 2012, s. 73; Boukal, 2009, s. 73)

Prostředky vložené do nadace jsou spravovány ve formě nadačního jmění a výnosy z tohoto jmění, nikoli samotný majetek, financují obecně prospěšné aktivity ostatních organizací nebo jednotlivců, a hodnota nadačního jmění se nesmí dostat pod minimální hodnotu 500 000 Kč. Výnosy z nadačního jmění, které je zapsané v nadačním rejstříku, jsou také osvobozeny od daně z příjmů. (Bachmann, 2012, s. 72-74; Skovajsa, 2010, s. 177)

Podle § 307 zákona, má nadace dovoleno podnikat, pokud bude podnikání pouze vedlejší činností a jeho výnosy budou sloužit k podpoře hlavního cíle nadace. Nesmí financovat politické strany a nesmí použít svůj majetek pro získání majetkové účasti na jiných

osobách. Nadace musí oddělovat náklady související se správou, jako jsou například náklady na propagaci poslání organizace nebo náklady na provoz včetně odměn řídicích orgánů, od nákladů z nadačních příspěvků, což je příspěvek poskytnutý nadací jinému subjektu v souladu s posláním organizace. Také musí vést účetnictví a mít roční účetní závěrku zkontrolovanou auditorem. (Bachmann, 2012, s. 76-77; Česko, 2012).

1.2.2 Nadační fond

Nadační fond také upravuje zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který však v § 394 uvádí, že nadační fond je založený k společensky nebo hospodářsky prospěšnému účelu (Česko, 2012).

Nadační fond podle Boukala (2009, s. 51,57) nemá povinnost upisovat nadační jmění ve výši 500 000 Kč, přičemž své poslání uskutečňuje s využitím finančních prostředků. Dále doporučuje, přestože není tvorba nadačního jmění nutná, vložení nějakého majetkového vkladu, pro který stanovuje hodnotu alespoň 500 Kč.

Podle ZoÚ v platném znění může nadační fond vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu (Česko, 1991).

Nadační fond má dále podle Bachmanna (2012 s. 77) povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem právě tehdy když, buď překročí výši 3 000 000 Kč v celkovém součtu nákladů či výnosů, nebo pokud překročí výši 3 000 000 Kč hodnotou svého majetku.

Merlíčková Růžičková (2013, s. 25) uvádí, že nadační fondy se často vyskytují v oblasti školství, kdy slouží ke sdružování rodičů a přátel školy, jejichž cílem je doplňovat finanční zdroje školy pro zabezpečení dalších školních i mimoškolních aktivit.

1.2.3 Ústav

Legislativní úpravou ústavu je zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, který jej definuje v § 402, 403, 404 a 405, podle kterých je ústav právnickou osobou založenou za účelem vykonávání společensky nebo hospodářsky užitečné činnosti s pomocí své osobní a majetkové složky a je založen pomocí zakladatelské listiny nebo závětí, přičemž tato listina by měla obsahovat údaj o výši vkladu jak peněžitého nebo nepeněžitého, i když jeho výše není určena. (Česko, 2012; David Zahumenský: advokátní kancelář, 2014)

Ústav provozuje činnost, která je každému stejně dostupná a která musí mít stanovené podmínky poskytování. Může provozovat vedlejší činnost pro získání dalších finančních

prostředků, které musí být použity k podpoře jeho hlavní činnosti anebo k úhradě nákladů vlastní správy, a tato vedlejší činnost také nesmí ohrozit hlavní činnost ústavu. Dále se ústav může podílet nebo přímo sám založit společnost s ručením omezeným, dále jen s. r. o., nebo i akciovou společnost, dále jen a. s. Ústav se často vyskytuje v oblastech poskytování obecně prospěšných služeb, ve kterých může nabývat podoby škol, kin, muzeí, nemocnic nebo výzkumných ústavů, a je založen převážně na zaměstnaneckém principu, nikoli členském. (ANNA KK a Dendrová, [b. r.]; Česko, 2012; Neziskovky, [b. r.]

Účetnictví a účetní závěrka ústavu je popsána v § 415 NOZ, který říká, že ústav ve svém účetnictví rozeznává náklady a výnosy z hlavní činnosti od nákladů a výnosů z provozu, správy ústavu nebo z jiné vedlejší činnosti, o kterých účtuje odděleně. Jeho účetní závěrka musí být zkontrolována auditorem, pokud je to uvedené v zakladatelském právním jednání či statutu, nebo pokud překročí výši čistého obratu 10 000 000 Kč, kdy v tomto případě je kontrolována mimo závěrku i výroční zpráva ústavu. (Česko, 2012)

1.2.4 Spolek

Legislativní úprava spolku je uvedena v zákoně č. 89/2012, občanský zákoník v platném znění, který v § 214 charakterizuje spolek buď jako organizaci ke sdružování občanů ve jménu samosprávného a dobrovolného svazku těchto občanů, jako členů spolku, nebo jako organizaci ve formě svazu pro uplatnění určitého společenského zájmu. Hlavní činnost spolku může být podle § 217 uspokojování a ochrana zájmů, pro které byl spolek založen, avšak nesmí to být podnikání. Podnikat spolek může pouze jako vedlejší činnost, pokud výtěžky z této činnosti budou financovat jeho hlavní činnost. Případný zisk může být použit pouze na hlavní činnost a na správu spolku. (Česko, 2012)

1.2.5 Evidovaná právnická osoba

Bachmann (2012, s. 91-94) ve své knize uvádí, že legislativní úprava evidovaných právnických osob neboli účelových založení církve je obsažena v Listině základních práv a svobod a dále v zákoně č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností. Tyto organizace mají formu církevní právnické osoby a vyskytují se především v oblasti zdravotnictví, vzdělání a sociální, kde mohou nabývat podoby sirotčinců, knihoven, církevní školy s náboženskou výukou.

2 OBECNĚ PROSPĚŠNÁ SPOLEČNOST

2.1 Základní charakteristika

Obecně prospěšná společnost, dále o. p. s., je právnická osoba, která má svou právní subjektivitu i svou způsobilost k právním úkonům, a která se řadí do nestátních neziskových organizací. Tato společnost může být založena jak fyzickou, tak právnickou osobou. (Boukal, 2009, s. 58; Stejskal, 2012, s. 64)

Bachmann (2012, s. 57-61) pojednává o tom, že tuto společnost řídí správní rada, jejíž členové mohou být v pracovněprávním vztahu ke společnosti, její činnost reguluje ředitel, který svoji funkci dělá ve smluvním poměru, a na celkovou činnost této společnosti dohlíží dozorčí rada. Členové správní a dozorčí rady mohou být za svou činnost odměňováni.

Obecně prospěšné společnosti se podle Merlíčkové Růžičkové (2013, s. 27) vyskytují zejména v sociální oblasti (domov důchodců), v oblasti zdravotnictví (léčebny pro dlouhodobě nemocné), v oblasti školství (mateřská škola, soukromá škola) a v kulturní oblasti (kina, muzea, galerie).

Bachmann (2012, s. 56) k výše uvedeným oblastem doplňuje, že tato forma společnosti je zakládána primárně k poskytování služeb.

2.1.1 Legislativní úprava

Skovajsa (2010, s. 198) uvádí, že tyto společnosti v právním řádu České republiky upravuje zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech v platném znění, dále jen ZOPS.

Bachmann (2012, s. 62), ke zmiňovanému ZOPS dodává, že s platností od 1. 1. 2014 upravuje pouze ty o. p. s., které byly založeny před tímto datem, protože v souvislosti s novelou zákona č. 89/2012, občanský zákoník v platném znění, dále NOZ, se zmiňovaný zákon o obecně prospěšných společnostech ruší a nové o. p. s. již po tomto datu vznikat nemůžou. Nicméně ty o. p. s., které vznikly před rokem 2014, mají podle něj možnost změny své právní formy na ústav, nadaci nebo nadační fond a budou se řídit právě NOZ.

Pokud se o. p. s. rozhodne pro změnu své právní formy na jinou neziskovou organizaci, je potřeba, aby tento návrh schválila správní rada, sepsala zprávu o změně právní formy včetně nové zakládací listiny. Tyto dokumenty je nutné notářsky ověřit a následně je podat na rejstříkový soud, aby provedl změnu právní formy společnosti, která může být

zpoplatněna soudním poplatkem ve výši 2 000 Kč. Pokud se změna právní formy uskuteční k jinému dni, než je rozvahový, je třeba udělat také mezitímní účetní závěrku. Po změně právní formy z o. p. s. na jinou možnou formu organizace, se stará forma o. p. s. vymaže z rejstříku o. p. s. a zapíše se do příslušného rejstříku, z jehož zápisu bude zřejmé, že se jedná o změněnou o. p. s. (ANNA KK a Dendrová, [b. r.])

2.2 Činnost a hospodaření obecně prospěšné společnosti

Obecně prospěšná společnost má možnost vykonávat i doplňkové nebo hospodářské činnosti, mimo svou hlavní činnost.

2.2.1 Oblast hlavní činnosti

Hlavní činností pro o. p. s. je poskytování obecně prospěšných služeb, neboli služeb, pro které byla společnost založena, a které jsou uvedeny i v zakladatelském dokumentu. Tyto služby však nejsou blíže definovány zákonem, proto je nutné si před založením přesně definovat cíle a poslání organizace a ty potom zahrnout do zakladatelské smlouvy pro zamezení případných problémů. (Boukal, 2009, s. 58; Stejskal, Kuvíková a Mařátková, 2012, s. 70)

Tyto služby by měly být poskytovány bezúplatně, nebo za ceny, které pokrývají náklady spojené s poskytnutím služby, což může být v některých případech bráno jako úmysl tvorby zisku, který při nákladových cenách většinou vzniká pouze mimořádně (Skovajsa, 2010, s. 221).

Tyto obecně prospěšné služby musí být také poskytovány všem za stejných podmínek a vzniklý hospodářský výsledek si zakladatelé ani zaměstnanci nesmí přerozdělit, nýbrž musí zůstat ve společnosti a být použit opět na poskytování služeb, pro něž byla společnost založena (Merlíčková Růžičková, 2013, s. 26).

2.2.2 Oblast doplňkové činnosti

Doplňková činnost pro o. p. s. znamená další podnikatelskou činnost, pro kterou je nezbytné získat nebo vlastnit příslušné živnostenské oprávnění, které je nutné případně doložit do rejstříku OPS (Stejskal, Kuvíková a Mařátková, 2012, s. 70).

Skovajsa (2010, s. 222) k tomuto doplňuje, že tyto vedlejší činnosti může vykonávat pouze v případě, že tím neohrozí poskytování služeb, pro které byla společnost založena, a zároveň těmito činnostmi zajistí i účinnější využití majetku společnosti. Dále dodává,

že o. p. s. nemůže mít podíl v jiné obchodní společnosti a ani se nemůže stát tichým společníkem.

Stejskal, Kuvíková a Mařátková (2012, s. 70) uvádějí, že příkladem této další vedlejší aktivity může být nájem vlastního majetku, pokud jej společnost plně nevyužívá, aby si zajistila další finanční prostředky k podpoře své hlavní činnosti. Dalším příkladem vedlejší aktivity může být také forma sponzoringu v podobě uzavírání smluv o reklamě.

2.3 Založení a vznik obecně prospěšné společnosti

Pro založení obecně prospěšné společnosti je potřeba sepsat zakladatelskou smlouvu nebo listinu v případě jednoho zakladatele, jejíž náležitosti jsou uvedeny v ZOPS, a mít ji notářsky ověřenou. Zakladatelský dokument musí minimálně obsahovat (Stejskal, Kuvíková a Mařátková, 2012, s. 64):

- identifikační údaje o společnosti (název, sídlo, IČO zakladatele – u právnických osob; jméno, bydliště, datum narození – u fyzických osob),
- název a sídlo zakládané společnosti, nezaměnitelného s ostatními názvy a s označením nebo zkratkou o. p. s.,
- druh a podmínky poskytování obecně prospěšných služeb,
- doba, na kterou se společnost zakládá,
- řídicí orgány společnosti – jména, bydliště a data narození členů orgánů (ředitel, správní rada, dozorčí rada – pokud je zřízena),
- způsob jednání správní rady,
- způsoby zveřejňování výroční zprávy o činnosti a hospodaření OPS.

Stejskal, Kuvíková a Mařátková (2012, s. 65) ve své publikaci dále uvádějí, že pokud některá z uvedených náležitostí chybí, má se za to, že je zakladatelský dokument neplatný a společnost není založena. Další dobrovolné údaje v zakladatelském dokumentu mohou být například stanovení počtu členů správní a dozorčí rady, včetně pravidel pro jejich návrh, volbu, způsobů odměňování, apod., nebo ustanovení o likvidaci o. p. s. – vypořádání s likvidačním zůstatkem, apod.

Boukal (2009, s. 59) k sepisování zakladatelského dokumentu dodává, že je vhodné do něj zahrnout i minimální hodnotu vkladu zakladatele (např. 1000 Kč), i když zákon tuto částku přesně nestanovuje.

Při sepsání a podpisu zakladatelského dokumentu je společnost založena, ale ještě nevznikla. Musí být podán návrh na zápis společnosti do rejstříku OPS, který spravuje příslušný krajský soud, a tento návrh musí být podán nejpozději do 90 dnů od založení, neboli od podpisu zakladatelské smlouvy. (Boukal, 2009, s. 59; Stejskal, Kuvíková a Mařátková, 2012 s. 66)

Společnost vzniká dnem zápisu do příslušného rejstříku OPS, který spravuje příslušný soud, po doložení dokumentů (Merlíčková Růžičková, 2013, s. 26).

3 MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ OBECNĚ PROSPĚŠNÉ SPOLEČNOSTI

Obecně prospěšná společnost má možnost kromě příjmů z výkonů ze své hlavní činnosti usilovat i o jiné zdroje financování (Stejskal, Kuvíková a Mařátková, 2012, s. 106).

Boukal (2009, s. 72) udává, že je vhodné využít pro financování neziskové organizace vícezdrojového charakteru financování, což znamená kombinaci financování z veřejných a neveřejných zdrojů, přičemž je snaha dosáhnout optimální kombinace dosažitelných zdrojů.

Mohou to být finanční prostředky (Boukal, 2009, s. 72; Merlíčková Růžičková, 2012, s. 27):

- z veřejných zdrojů
 - dotace ze státního rozpočtu,
 - dotace z rozpočtů územních samosprávních celků,
 - dotace ze státního fondu,
- z neveřejných zdrojů
 - příspěvky a dary od jiných fyzických nebo právnických osob,
- prostřednictvím samofinancování (vlastní činnost), hospodářské činnosti (podnikatelská činnost, ke které je potřeba živnostenské nebo jiné oprávnění).

Stejskal, Kuvíková a Mařátková (2012, s. 94) ve své knize přidávají k tomuto rozdělení ještě financování pomocí osvobození od daní.

3.1 Veřejné zdroje financování NNO

Veřejné financování zajišťují buď instituce státní správy (ministerstva) a samospráva, nebo je zde také možnost využití příspěvků z Evropské unie (Boukal, 2009, s. 72; Stejskal, Kuvíková a Mařátková, 2012, s. 110).

3.1.1 Financování prostřednictvím institucí státní správy

Instituce státní správy financují neziskové organizace z veřejných rozpočtů v rámci státní dotační politiky, která má své oblasti financování. (Boukal, 2009, s. 72)

Podle přílohy k usnesení vlády č. 446 o hlavních oblastech státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím budou pro rok 2015 do dotační politiky patřit oblasti

(Vláda ČR, © 2015): *tělesné výchovy a sportu, kultury, životního prostředí a udržitelného rozvoje, sociálních služeb, zahraničních aktivit, národnostních menšin a etnických skupin, romské menšiny, péče o zdraví a zdravotní prevence, rizikového chování, boje s korupcí, protidrogové politiky, ochrany spotřebitele a nájemních vztahů, vzdělávání a lidských zdrojů, dětí a mládeže, rodinné politiky, rovných příležitostí žen a mužů, ostatní (nezařazené).*

Stejskal, Kuvíková a Mařátková (2012, s. 70) k tomuto doplňují, že dotace ze státního rozpočtu mohou být společností přiděleny na stejnou činnost nebo projekt pouze z jednoho místa. S tímto ale nesouhlasí Bachmann (2012, s. 61), který uvádí, že tento předpis o zákazu souběhu dotací na stejnou činnost z více zdrojů byl zrušen novelou zákona z roku 2011.

Podle novely ZOPS v roce 2011 je patrné, že má Bachmann pravdu. Dříve sice bylo v § 18 tohoto zákona uvedené, že o. p. s. může mít dotaci ze státního rozpočtu poskytnutou pouze na jeden projekt a z jednoho místa, ale v roce 2011 byl celý tento paragraf zrušen a nebyl nahrazen žádným jiným. (Česko, 1995)

3.1.2 Financování prostřednictvím samosprávy

Boukal (2009, s. 73) tvrdí, že u financování nestátních neziskových organizací prostřednictvím samosprávy, jsou dostupné finance z krajských, městských nebo obecních rozpočtů, které mohou patřit mezi významné zdroje financování u neziskových organizací, jež mají regionální význam.

3.1.3 Financování prostřednictvím příspěvků z Evropské unie

Stejskal, Kuvíková a Mařátková (2012, s. 110) uvádějí, že nestátní neziskové organizace nejsou většinou primární cílovou skupinou pro získání těchto finančních prostředků. Ve většině případů se jedná o prostředky ze strukturálních fondů regionálních operačních programů. Aby mohla nestátní nezisková organizace tyto příspěvky získat, měla by se zapojit do integrovaných programů rozvoje měst, ve kterých sídlí. Další zdroje z Evropské unie spadají pod jednotlivé programy vyhlášené správcovskými institucemi.

3.2 Neveřejné zdroje financování NNO

Boukal (2009, s. 75) uvádí, že poskytovatelem veřejných zdrojů financí pro organizace mohou být individuální dárci (tuzemští i zahraniční), ale i firemní dárci.

3.2.1 Individuální dárcovství

Taková forma dárcovství by měla být strategicky pokryta a každá nestátní nezisková organizace by měla průběžně zvažovat možnost oslovování veřejnosti tak, aby si oslovovaní dárci zvykli přispívat společnosti pravidelně. Nevýhodou individuálního dárcovství může být pro organizaci zacházení s osobními daty dárců, se kterými musí nakládat v rámci zákona o ochraně osobních dat opatrně a nesmí dojít k jejich zneužití. (Boukal, 2009, s. 75)

Existuje mnoho způsobů individuálního dárcovství pro neziskové organizace, ale nejčastěji se můžeme setkat právě s těmito formami (Boukal, 2009, s. 80-81):

- oslovení veřejnosti za účelem obdržení prvních darů,
- oslovení veřejnosti za účelem obdržení opakovaných darů, tzn. těch, co již předtím pozitivně reagovali,
- pravidelné dary prostřednictvím trvalých příkazů,
- dárcovské SMS.

3.2.2 Firemní dárcovství

Podle Boukala (2009, s. 90-91) je nutné v otázce firemního dárcovství pečlivě zvážit, se kterými firmami bude NNO spolupracovat, zejména musí studovat jejich motivy pro dárcovství. Většina podniků může chápat spolupráci s NNO například jako reklamu nebo možnost daňových úlev.

Rektořík (2007, s. 94) dodává, že není vhodné žádat společnost pouze o finanční dary, protože pro firmy je někdy jednodušší poskytnout místo peněz své výrobky nebo služby.

Sponzoring

Je podle Boukala (2009, s. 93) další z možností pro získání firemních finančních i nefinančních zdrojů pro NNO. Tuto formu dárcovství využívají především podnikatelské subjekty, které sponzoring využívají jako nástroj k zviditelnění své společnosti, protože si jej mohou zahrnout do své marketingové strategie. Vztah mezi sponzorem a sponzorovanou NNO zabezpečuje sponzorská smlouva. Sponzor většinou požaduje uveřejnění svého loga na stránkách NNO, aby se dostal do většího povědomí veřejnosti.

3.3 Samofinancování v NNO

Tato možnost financování organizace se podle Boukala (2009, s. 94-97) stává čím dál více častější i důležitější pro organizace. K samofinancování se nezisková organizace musí zabývat i vlastním podnikáním, tudíž se zaměřuje i na něco jiného než je její vlastní poslání, čímž si zajišťuje další finanční prostředky, které může potom použít na podporu a rozvoj svého hlavního poslání.

3.3.1 Možnosti samofinancování

Platby za poskytované služby

Nezisková organizace může v rámci samofinancování stanovit poplatky za některé své činnosti, například v oblasti právního poradenství, nebo poradenství v oblasti sociální, a podobně. Tímto způsobem organizace získá více finančních prostředků než z členských příspěvků. Nevýhoda tohoto typu samofinancování spočívá v časové náročnosti, společnost musí mít své odborníky na poskytování služeb a díky zpoplatnění některých služeb, které dřív poskytovala zdarma, může přijít o některé své klienty. (Boukal, 2009, s. 95-96)

Příjmy z pronájmů

Jestliže organizace vlastní hmotný majetek, který plně nevyužívá, může uvažovat o jejím pronájmu. Tyto příjmy představují pro organizaci většinou stabilní zdroj příjmů, ale musí si velmi dobře předem promyslet, komu svůj majetek pronajímá, aby nemohlo dojít k případnému poškození dobrého jména společnosti (například kdyby nájemce provozoval služby, které by bylo v rozporu s posláním organizace). Na základě tohoto musí organizace sepsat jasně definovanou nájemní smlouvu, která by předešla případným neshodám. (Boukal, 2009, s. 96)

Využití nehmotného majetku

Tento typ samofinancování je nejčastěji o reklamě. Spočívá v tom, že organizace poskytne za poplatek své jméno nějaké podnikatelské organizaci, která jej může využít na své produkty s tím, že např. každá koruna z každého prodaného výrobku půjde organizaci. I v tomto případě je však nutností mít sepsanou dobrou smlouvu s podnikatelem, aby nedošlo k poškození dobrého jména organizace. (Boukal, 2009, s. 96)

3.4 Osvobození od daní

Stejskal, Kuvíková a Mařátková (2012, s. 94) ve své knize uvádí, že je nutné pro uplatnění principu osvobození od daní rozlišovat peněžní toky, které jdou do neziskové organizace, a peněžní toky, které jdou z neziskové organizace. Pro tuto potřebu jsou rozlišovány tři základní daňové úlevy, které neziskové organizace mohou uplatňovat. Jsou to daňové úlevy v podobě:

- **osvobození finančních toků neziskové společnosti od daní** (zejména osvobození od daně z příjmů právnických osob z příjmů z hlavní činnosti, osvobození od majetkových daní a daně z přidané hodnoty),
- **úlev na daních neziskových společností** (organizace je plátcem daně, ale její finanční toky nejsou od ní osvobozeny, ale má možnost uplatnit na vypočítanou daňovou povinnost její snížení v různé výši),
- **úlev na daních příspěvatelům** (mají možnost si uplatnit výši svého příspěvku neziskové organizaci jako svou nezdanitelnou část základu daně nebo jako odčitatelnou položku).

4 ÚČETNICTVÍ OBECNĚ PROSPĚŠNÉ SPOLEČNOSTI

4.1 Předmět a legislativní úprava účetnictví o. p. s.

Rektořík (2007, s. 133) ve své knize charakterizuje účetnictví jako „*uspořádanou soustavu informací, která v peněžním vyjádření zachycuje, měří a hodnotí hospodářskou činnost*“ daného subjektu.

Svobodová et al. (2012, s. 5) k tomu dodává, že účetnictví by mělo vyobrazovat ekonomickou stránku účetní jednotky, neboli její skutečnou majetkovou a finanční situaci, přičemž toto zobrazení má být prováděno věrně a poctivě.

Podle Stejskala, Kuvíkové a Mařátkové (2012, s. 141) by účetnictví měla splňovat především tyto funkce:

- evidenční (poskytování přehledu o příjmech a výdajích, sledování stavu a pohybu majetku a závazků),
- kontrolní (usnadnění při kontrole hospodaření účetní jednotky),
- preventivní (pomáhá při ochraně majetku povinnou evidencí),
- výsledkovou a analytickou (stavuje hospodářský výsledek a jeho vztah k získaným a předpokládaným činnostem účetní jednotky).

Právní rámec pro obecně prospěšné společnosti (Svobodová et al., 2012, s. 8):

1. *Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.*
2. *Vyhláška č. 504/2002 Sb., která provádí a doplňuje některé ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.*
3. *České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., č. 401 až č. 414.*

4.1.1 Zákon o účetnictví

Tento zákon č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů určuje především, jakým způsobem a kým má být účetnictví vedeno, a také definuje požadavky na jeho průkaznost. Tento zákon se vztahuje na právnické osoby v ČR, dále na zahraniční osoby podnikající v ČR, organizační složky státu a fyzické osoby, pokud splní podmínky stanovené tímto

zákonem. Pro všechny tyto subjekty má tento zákon pojem účetních jednotek. (Merlíčková Růžičková, 2013, s. 92-93).

4.1.2 Vyhláška č. 504/2002 Sb.

Stejskal, Kuvíková a Mařátková (2012, s. 132) ve své knize píše, že úkolem vyhlášky je rozvedení jednotlivých ustanovení zákona o účetnictví tak, aby bylo jasné jakým způsobem se má účetnictví vést, aniž by se dostalo do nesouladu se zmiňovaným zákonem.

Dle Merlíčkové Růžičkové (2013, s. 136) vyhláška ukládá *rozsah a způsob sestavení účetní závěrky, uspořádání, označení a obsahové vymezení položek majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv v účetní závěrce, uspořádání, označení a obsahové vymezení nákladů a výnosů a výsledku hospodaření v účetní závěrce, uspořádání a obsahové vymezení vysvětlujících a doplňujících informací v příloze účetní závěrky, směrnou účtovou osnovu, účetní metody, metodu přechodu z jednoduchého účetnictví na účetnictví.*

Tato vyhláška dále vymezuje v příloze č. 1 a 2 uspořádání a označení položek rozvahy a výkazu zisku a ztráty, a v příloze č. 3 je zobrazena směrná účtová osnova (Účetnictví nevýdělečných organizací: zákon, vyhláška, standard: podle stavu k 1. 1. 2015, s. 58-62).

4.1.3 České účetní standardy č. 401 až č. 410

Rektořík (2007, s. 137) uvádí, že české účetní standardy jsou důležitou součástí pro vedení účetnictví, protože obsahují pokyny pro používání jednotlivých účetních skupin, kde vymezují obecné zásady, popisují jednotlivé účtové třídy, vymezují některé pojmy a stanovují náplň účtů, včetně hledisek pro tvorbu analytických účtů. Tyto pokyny jsou stručné

a jejich znalost je nezbytná pro vytvoření účtovacího předpisu.

Pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 504/2002 Sb. jsou standardy č. 401 až 414, které upravují například zásady účtování na jednotlivých účtech, otevírání a uzavírání knih, problematiku inventarizace, kurzových rozdílů nebo i operace s cennými papíry či pohledávkami a další (Účetnictví nevýdělečných organizací: zákon, vyhláška, standard: podle stavu k 1. 1. 2015, s. 69).

4.2 Vedení účetnictví

Podle § 4 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění, dále jen ZoÚ, musí obecně prospěšné společnosti vést účetnictví již od svého vzniku do svého zániku, nikoli až od zahájení své činnosti, protože jsou právnickou osobou (Česko, 1991).

Hudcová (2007, s. 55) uvádí, že účetním obdobím pro účetní jednotky, které nejsou organizační složkou státu, územním samosprávním celkem nebo účetní jednotkou založenou na základě zvláštního zákona, může být buď kalendářní, nebo hospodářský rok.

Obecně prospěšné společnosti mají podle § 7 odst. 6 ZoÚ povinnost účtovat, stejně jako ostatní účetní jednotky, o aktivech a pasivech, včetně případných příjmů ze státního rozpočtu nebo z rozpočtů územních samosprávních celků, o nákladech a výnosech v účetních knihách a vyjádřit je v účetní závěrce samostatně bez vzájemného zúčtování (Česko, 1991).

Povinnost ověření účetní závěrky auditorem mají o. p. s., které (Stejskal, Kuvíková a Mařátková, 2012, s. 70):

- přijaly dotace nebo jiné příjmy ze státního rozpočtu, rozpočtu územního orgánu nebo od státního fondu, které překročí objem 1 000 000 Kč za rok, ve kterém je účetní závěrka sestavována, nebo
- překročí čistý obrat ve výši 10 000 000 Kč za rok.

Stejskal, Kuvíková a Mařátková (2012, s. 70) uvádějí, že o. p. s. má možnost vést účetnictví buď v plném, nebo zjednodušeném rozsahu.

4.2.1 Zjednodušený rozsah vedení účetnictví

Zjednodušený rozsah účetnictví pro o. p. s. znamená možnost mít v sestavovaném účtovém rozvrhu pouze účtové skupiny (nikoli členění na syntetické a analytické), možnost spojení účtování v deníku s účtováním v hlavní knize, dále, že nemusí vést analytické a podrozvahové účetnictví, možnost tvorby účetní závěrky ve zjednodušeném rozsahu, absence účtování o určitých účetních případech (rezervy, opravné položky, ...), a nakonec nemusí oceňovat majetek a závazky reálnou hodnotou (Merlíčková Růžičková, 2013, s. 95-96).

Případnou změnu rozsahu vedení účetnictví lze provést k prvnímu dni následujícího účetního období, po období, ve kterém byly tyto podmínky porušeny (Hudcová, 2007, s. 57).

4.2.2 Plný rozsah vedení účetnictví

Pro vedení účetnictví v plném rozsahu je důležité vést následující knihy (Rektořík, 2007, s. 137):

- soustavu souhrnných účetních knih (deník, hlavní kniha),
- soustava knih analytické evidence (pokladní kniha, mzdové listy, inventární karty dlouhodobého majetku, skladní karty, knihy vydaných a přijatých faktur, atd.).

4.3 Účtová osnova, účtový rozvrh

4.3.1 Účtová osnova

V případě plného rozsahu účetnictví je směrná účtová osnova tvořena účtovými třídami, skupinami a syntetickými účty, přičemž označení a uspořádání účtových skupin je závazné pro účetní jednotky (Merlíčková Růžičková, 2013, s. 150).

4.3.2 Účtový rozvrh

Účtový rozvrh si sestavuje každá účetní jednotka sama na základě směrné účtové osnovy. V tomto rozvrhu jsou uvedené syntetické účty, na kterých bude jednotka účtovat. V případě, že účetní jednotka nevede účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, uvede do rozvrhu i analytické účty s příslušným číselným označením, které bude vyjadřovat vazbu na syntetický účet. (Rektořík, 2007, s. 137)

5 DAŇOVÁ POVINNOST

5.1 Daň z příjmu právnických osob

5.1.1 Zdaňovací období, daňové přiznání

Podle § 21a zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů v platném znění, dále jen ZDP, je zdaňovacím obdobím pro tuto daň buď kalendářní, nebo hospodářský rok, případně účetní období, pokud je delší než 12 po sobě jdoucích měsíců. (Česko, 1992)

5.1.2 Plátce daně, registrace plátce

Stuchlíková a Komrsková (2013, s. 258) uvádí, že obecně prospěšné společnosti se považují za poplatníky, kteří nebyli založeni za účelem dosažení zisku.

ZDP v části daně z příjmů právnických osob obsahuje v § 17a pojem **veřejně prospěšného poplatníka**, který představuje osobu, která na základě své hlavní činnosti nepodniká. Tento poplatník se stává plátcem podle § 38c pokud je povinen odvádět finančnímu úřadu daň nebo zálohu na daň. V tomto případě se musí dále podle § 39a odst. 4, 5 registrovat k této dani u správce daně (příslušný finanční úřad) nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy začal vykonávat činnost, ze které mu plynou příjmy, nebo pokud začne tyto příjmy dostávat. Avšak v případě, že dostává příjmy, které nejsou předmětem daně, nebo jsou osvobozené od daně, nebo případně příjmy, ze kterých je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně, nemusí tuto registraci provádět, tudíž nemusí podávat ani daňové přiznání. (Česko, 1992)

5.1.3 Předmět daně

Předmětem této daně jsou veškeré příjmy ze všech činností a příjmy, které jsou získávány z nakládání s majetkem (Pelc, 2010, s. 17).

Příjmy z reklam, členských příspěvků a nájemného, pokud se nejedná o státní majetek, a příjmy v podobě úroků jsou vždy předmětem této daně. Naopak předmětem této daně nejsou příjmy z (Stuchlíková a Komrsková, 2013, s. 258; Česko, 1992):

- činností, které spadají do hlavního poslání organizace (nepodnikatelská činnost), za předpokladu, že vynaložené náklady (nebo výdaje) na tuto činnost jsou vyšší než dosažené příjmy,
- dotací, příspěvků a jiných finančních podpor z veřejných rozpočtů.

Zákon dále uvádí v § 18a odst. 5, že u veřejně prospěšného poplatníka, který má formu například obecně prospěšné společnosti nebo ústavu, jsou předmětem daně všechny příjmy kromě příjmů z investičních dotací (Česko, 1992).

5.1.4 Osvobození od daně

Paragraf 19 odst. 1 písm. r) ZDP uvádí, že od daně jsou osvobozeny například i výnosy nadace, která se považuje za veřejně prospěšného poplatníka, za podmínky, že tyto výnosy pochází z majetku, který je zapsán v nadační listině, a příjmy z tohoto majetku jsou použity pouze k účelu, pro který byla nadace zřízena a nejsou používány v rozporu se zákonem (Česko, 1992).

5.1.5 Osvobození od bezúplatného příjmu

ZDP dále také pracuje s pojmem bezúplatný příjem, který je definován v § 19b odst. 1, do kterého spadá (Česko, 1992):

- příjem z dědictví nebo z odkazu,
- příjem z nabytí vlastnického práva k pozemku nebo příjem z vytvoření věcného břemene, přičemž k těmto příjmům musí dojít na základě rozhodnutí pozemkového úřadu o pozemkových úpravách.

V § 19b odst. 2 písm. b) je uvedeno, že tyto bezúplatné příjmy jsou osvobozeny od daně z příjmů u veřejného poplatníka (neziskové organizace), pokud je použije na financování oblastí například vzdělání, kultury, školství, ochrany dětí a mládeže, a podobně, nebo na jeho kapitálové dovybavení. (Česko, 1992)

5.2 Daň z příjmu fyzických osob

5.2.1 Zdaňovací období

Zdaňovacím obdobím této daně je podle § 16b ZDP kalendářní rok, přičemž tuto daň odvádí zaměstnavatel za své zaměstnance (Česko, 1992).

5.2.2 Předmět daně

Podle § 3 odst. 1 ZDP jsou předmětem této daně například příjmy ze závislé činnosti. Tyto příjmy jsou definovány v § 6, podle kterého to mohou být například příjmy z pracovněprávního, služebního nebo členského poměru a obdobného poměru, ve kterých se poplatník řídí instrukcemi plátce, pro kterého tuto činnost vykonává, příjmy z funkčních

požitků (příjmy člena družstva) nebo odměny za výkon služby (členů orgánů právnické osoby). Základem daně jsou příjmy ze závislé činnosti, ať už pravidelné nebo jednorázové, zvýšené o částku sociálního a zdravotního pojištění odváděného zaměstnavatelem. (Česko, 1992)

5.2.3 Plátce a poplatník daně, registrace plátce

Podle § 2 ZDP jsou poplatníky daně z příjmů fyzických osob fyzické osoby. Plátcí daně z příjmů se musí podle § 39b registrovat k dani z příjmů fyzických osob u příslušného správce daně nejpozději do 8 dnů ode dne, kdy mu vznikla povinnost vykonávat tímto zákonem stanovené úkony plátce daně. (Česko, 1992)

5.3 Daň z přidané hodnoty

5.3.1 Předmět daně

Daň z přidané hodnoty se řídí zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty v platném znění, se vztahuje na zboží, nemovitosti a služby. Její předmět je uveden v §2 odst. 1 a vztahuje se na *„dodání zboží za úplatu osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti, s místem plnění v tuzemsku, poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti, s místem plnění v tuzemsku, pořízení zboží z jiného členského státu Evropské unie za úplatu, uskutečněné v tuzemsku osobou povinnou k dani v rámci uskutečňování ekonomické činnosti nebo právnickou osobou nepovinnou k dani, a pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu za úplatu osobou, který není osobou povinnou k dani, nebo na dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku“* (Česko, 2004).

Výše uvedené předměty daně se považují za zdanitelné plnění, pokud nejsou osvobozené od daně. (Pelc, 2010, s. 37)

5.3.2 Vyloučení z předmětu daně

Podle §2a odst. 3 zákona je z předmětu daně vyloučeno *„zboží, které je předmětem spotřební daně, pořízení nového dopravního prostředku, pořízení zboží z jiného členského státu, pokud by bylo v tuzemsku osvobozeno od daně nebo pokud jeho celková hodnota bez daně nepřekročila v daném nebo předchozím roce částku 326 000 Kč“* (Česko, 2004).

5.3.3 Osvobození od daně bez nároku na odpočet daně

U plnění osvobozených od daně bez nároku na její odpočet je povinnost přiznat toto plnění podle § 51 odst. 2 zákona, ke dni jeho uskutečnění nebo přijetí úplaty, podle toho co nastane dříve, a následně tyto plnění uvést do daňového přiznání (Česko, 2004).

Mezi tato plnění mohou podle § 61 písm. f zákona patřit například služby v oblasti výchovy a vzdělání nebo také poskytování služeb či dodání zboží v oblasti kultury právnickou osobou, která nebyla založena za účelem podnikání. (Česko, 2004)

5.3.4 Osoba povinná k dani

Zákon v §5 odst. 1 definuje pojem osoby povinné k dani, což je právnická nebo fyzická osoba, která samostatně vykonává ekonomické činnosti (Česko, 2004).

Osoba povinná k dani je také právnická osoba, která nebyla založena za účelem podnikání, jestliže uskutečňuje ekonomické činnosti, které nespádají do její hlavní činnosti podnikání, a tudíž provozuje doplňkovou činnost, jako například pronájem hmotného a nehmotného majetku pro další získání příjmů. (Pelc, 2010, s. 39)

5.3.5 Plátce daně, registrace plátce

Podmínky a náležitosti pro plátce daně této daně jsou uvedeny v § 4a a dále v § 6 odst. 1, 2 zákona a uvádí, že plátcem daně se stává taková osoba povinná k dani, jejíž celkový roční obrat přesáhl částku 1 000 000 Kč, od prvního dne následujícího měsíce, ve kterém došlo k překročení obratu. Za osobu povinnou k dani se nepovažuje osoba, která vykonává pouze plnění osvobozená od daně bez nároku na odpočet daně. Obratem se rozumí celková částka příjmů bez daně, do kterých patří i dotace k ceně, které získává osoba povinná k dani za uskutečňovanou ekonomickou činnost (dodání zboží nebo poskytnutí služby s tuzemským místem plnění), do kterého se nezahrnuje příjem z prodeje dlouhodobého majetku. Pokud zmiňovaný obrat osoba povinná k dani přesáhne, stává se plátcem od prvního dne druhého měsíce následujícího po měsíci, v němž k překročení obratu došlo, avšak registrace k této dani musí podle § 94 proběhnout do 15 dnů po skončení kalendářního měsíce, ve kterém došlo k překročení obratu, přihlášením se pomocí elektronické přihlášky na příslušný finanční úřad. (Česko, 2004)

5.3.6 Zdaňovací období

Zdaňovací období této daně je uvedeno v § 99 a je stanoveno na kalendářní měsíc a daňové přiznání se podává podle § 101a elektronicky pomocí elektronické podatelny příslušného správce daně (Česko, 2004).

5.4 Silniční daň

Podle zákona č. 16/1993 Sb. o dani silniční v platném znění, jsou předmětem této daně silniční motorová vozidla, která by měly být podle § 2 odst. 1 registrovaná a provozovaná v České republice a jsou používána poplatníkem daně z příjmů právnických osob s výjimkou osoby veřejně prospěšného poplatníka DPPO, jestliže toto vozidlo není používáno k činnostem, jejichž příjmy jsou předmětem daně z příjmů (Česko, 1993).

5.4.1 Plátce daně

Poplatníkem této daně je právnická osoba, která toto vozidlo provozuje a je uvedena v technickém průkazu vozidla. Poplatníkem může být také zaměstnavatel, jestliže vyplácí zaměstnanci cestovní náhrady za použití osobního automobilu. (Pelc, 2010, s. 61)

5.4.2 Daňové přiznání

Podle § 7 a 10 je poplatník povinen podat přiznání k této dani u příslušného správce daně (finančního úřadu) a tato povinnost vzniká kalendářním měsícem, ve kterém došlo ke vzniku této povinnosti, což znamená zahájení používání vozidla. Poplatník je povinen platit zálohy na daň vždy 15. den v měsících duben, červenec, říjen a prosinec, přičemž zdaňovacím obdobím této daně je kalendářní rok, přičemž daňové přiznání se podává nejpozději do 31. ledna následujícího kalendářního roku následujícího po uplynutém zdaňovacím období. (Česko, 1993)

5.5 Daň z nemovitých věcí

Řídí se zákonem č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí v platném znění, který podle aktuálního znění rozděluje tuto daň z nemovitých věcí na daň z pozemků a daň ze staveb a jednotek. V § 12c je definováno zdaňovací období, které je pro tuto daň stanoveno na kalendářní rok. A dále podle § 13a je stanoveno, že poplatník této daně musí podat přiznání k této dani příslušnému finančnímu úřadu nejpozději do 31. ledna zdaňovacího období. (Česko, 1992)

5.5.1 Daň z pozemků

Předmětem daně jsou podle § 2 zákona pozemky, které jsou zapsané v katastru nemovitostí. Předmětem této daně **nejsou** pozemky zastavěné zdanitelnými stavbami v rozsahu zastavěné plochy těchto staveb, dále lesní pozemky, na kterých se nacházejí chráněné lesy, pozemky s vodní plochou, kromě rybníků pro intenzivní nebo průmyslový chov ryb, pozemky určené k obraně ČR, a také pozemky patřící k jednotce nebo ve spoluvlastnictví vlastníků jednotek v domě užívané společně s těmito jednotkami. (Česko, 1992)

V § 3 a 4 je uvedeno, kdo je poplatníkem a které pozemky jsou od této daně osvobozeny. Podle zmíněných paragrafů je poplatníkem daně vlastník pozemku a od této daně jsou osvobozené pozemky, které jsou například ve vlastnictví ČR nebo obce, dále pozemky, které jsou jedním celkem s budovou nebo jednotkou vlastněnou obecně prospěšnou společností nebo pozemky tvořící jeden celek se stavbou nebo jednotkou sloužící nadaci, nadačnímu fondu nebo ústavu k jejich veřejně prospěšné činnosti. Pozemkem tvořícím jeden celek se stavbou je část pozemku, která je nezbytná pro provoz a funkci této stavby. (Česko, 1992)

5.5.2 Daň ze staveb a jednotek

V § 7, 8 a 9 jsou uvedené náležitosti pro tuto daň, zejména co je předmětem daně, kdo je poplatníkem a co je od daně osvobozeno. Podle uvedených paragrafů jsou předmětem daně stavby (budovy) a jednotky, které se nachází na území České republiky. Poplatníkem této daně je vlastník budovy nebo jednotky. Od této daně jsou osvobozené budovy nebo jednotky vlastněné obecně prospěšnou společností a také budovy, které využívají nadace, nadační fondy nebo ústavy pro jejich veřejně prospěšnou činnost. (Česko, 1992)

5.6 Daňová povinnost při zaměstnancích

Pracovní vztah se uzavírá na základě pracovní smlouvy nebo případně na základě dohod o provedení práce nebo pracovní činnosti. Zaměstnanec bude za svoji práci pobírat mzdu, ze které se musí kromě daně z příjmů odvádět i sociální a zdravotní pojištění za zaměstnavatele i zaměstnance. Jako poslední krok při uzavření pracovního vztahu může zaměstnavatel nabídnout zaměstnanci k podepsání tiskopis Prohlášení k dani, díky kterému bude zaměstnanci odečítána sleva na dani. (Kučerová, 2015, s. 81)

5.6.1 Hlášení ČSSZ

Pokud se nezisková organizace stane zaměstnavatelem, musí se do 8 dnů od vzniku této skutečnosti registrovat příslušné České správě sociálního zabezpečení, dále jen ČSSZ, do příslušného registru zaměstnavatelů (Kučerová, 2015, s. 36).

Sociální pojištění

Zaměstnavatel je povinen při vzniku pracovního poměru, a tedy i účasti na nemocenském a důchodovém pojištění, zaměstnance přihlásit nejpozději do 8 dnů na ČSSZ, prostřednictvím tiskopisu Oznámení o nástupu do zaměstnání. V okruhu osob pro sociální pojištění jsou, kromě zaměstnanců v pracovněprávním poměru, kteří pracují na základě pracovní smlouvy nebo dohod o provedení práce nebo pracovní činnosti, také například i členové kolektivních orgánů právnických osob, jako jsou členové představenstva nebo dozorčí rady, nebo také společníci i jednatelé. Pro odvod sociálního pojištění je nutné dosáhnout příjmu alespoň 2 500 Kč, což se netýká vztahů na základě dohody o provedení práce, kde musí být příjem alespoň 10 001 Kč a víc. Toto pojištění vzniká dnem výkonu práce. Vyměřovacím základem pro toto pojištění jsou příjmy, které podléhají dani z příjmů. Pojištění je zaměstnavatel povinen odvést ČSSZ následující měsíc od 1. do 20. dne, kdy je toto pojištění splatné. (Kučerová, 2015, s. 34-36)

Evidenční listy důchodového pojištění (ELDP)

Zaměstnavatel je povinen vést pro každého zaměstnance, který se účastní důchodového pojištění. Tento list se předkládá vždy za jednotlivý kalendářní rok po účetní závěrce, zejména po závěrce účetních listů, ale musí být sestaven nejpozději v dubnu následujícího roku a do 30. dubna musí být doručen ČSSZ. (Kučerová, 2015, s. 36)

5.6.2 Hlášení finančnímu úřadu

Důchodové spoření

Zaměstnanec se stane poplatníkem tohoto spoření, pokud zahájí na něm účast prostřednictvím registrace první smlouvy o důchodovém spoření v Centrálním registru smluv, přičemž zaměstnanec je povinen tuto skutečnost oznámit neprodleně svému zaměstnavateli, prostřednictvím tiskopisu Oznámení o účasti, a zaměstnavatel tuto skutečnost jednak zohlední ve srážce pojistného a jednak to oznámí svému správci daně (finančnímu úřadu). Zaměstnavatel je k tomuto pojištění registrován automaticky, pokud je registrován jako plátec daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních

požitků, a je povinen podávat elektronické měsíční Hlášení k záloze na pojistné příslušný finanční úřad. Zaměstnavatel je také povinen současně odvádět měsíční zálohu na toto pojistné ve stejném termínu, jako podává toto hlášení, tedy do 20 dnů od konce kalendářního měsíce, ve kterém povinnost vznikla, a nejpozději 1. dubna následujícího kalendářního roku podává na finanční úřad roční Vyúčtování pojistného, obdobně jako daňové priznání. (Kučerová, 2015, s. 37)

5.6.3 Hlášení zdravotním pojišťovnám

Zdravotní pojištění

Povinnost zaměstnavatele v rámci zdravotního pojištění za zaměstnance, je registrace na příslušnou zdravotní pojišťovnu svých zaměstnanců jako zaměstnavatel, a při vzniku a zániku zaměstnání zaslat na tuto pojišťovnu přihlášku nebo odhlášku zaměstnance (Kučerová, 2015, s. 42).

Zdravotní pojištění se odvádí za zaměstnance, který vykonává takovou činnost, za kterou mu jdou příjmy ze závislé činnosti nebo příjmy z funkčních požitků. Toto pojistné se dále odvádí i z odměn členů statutárních orgánů, z příjmů v rámci krátkodobého zaměstnání, bez ohledu na výši výdělku, což znamená, že ho lze odvést již od 1 Kč. Vyměřovacím základem pro toto pojistné je celková částka příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, které jsou předmětem daně a nejsou od ní osvobozené. Rozhodným obdobím je kalendářní měsíc Zaměstnavatel je povinen předkládat každý měsíc příslušným zdravotním pojišťovnám vyplněný tiskopis Přehled o platbě pojistného, přičemž platba tohoto pojistného je splatná vždy od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce a pojišťovna tuto platbu musí evidovat na svém účtu jako zaplacenou nejpozději 20. den tohoto měsíce. (Kučerová, 2015, s. 38-40)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 KUDLOVSKÉ ATELIÉRY, O. P. S.

Společnost Kudlovské ateliéry, o. p. s. nabývá právní formy obecně prospěšné společnosti a je založena společností IMOS invest, s. r. o. Tato společnost je zatím v procesu rekonstrukce budov Filmových ateliérů, které společnost odkoupila a teď je rekonstruuje s pomocí dotací z Regionálního operačního programu – Střední Morava, dále jen ROP Střední Morava, a s využitím ostatních půjček od propojených osob, což jsou společnosti IMOS invest, s. r. o. nebo IMOS servis, s. r. o. Při rekonstrukci těchto objektů je zde také snaha zachovat půvab a historickou hodnotu budov a přitom zmodernizovat prostory její prostory a zajistit tím jejich větší využití a atraktivnost pro širokou veřejnost. (Interní zdroje)

Cílem společnosti je revitalizace, modernizace a rozvoj části lokality Filmových ateliérů pomocí realizace různých dílčích projektů, které jsou součástí Integrovaného rozvoje území Filmových ateliérů ve Zlíně, což je hlavní činností této společnosti. Společnost zatím nemá stanovenou žádnou doplňkovou činnost, protože se zatím věnuje procesu rekonstrukce. (Interní zdroje)

Kudlovské ateliéry, o. p. s. jsou rekonstruovány pod dotačním projektem s názvem Živý dům – filmová a multimediální expozice s interaktivní, přičemž tento název obsahuje i plánované využití této společnosti. Zamýšlený plán provozu je rozdělen do tří skupin podle jednotlivých činností. První realizovanou činností by měla být expozice Filmový dům, druhá plánovaná činnost je interaktivní produkce s názvem Filmákov a poslední činnosti jsou orientované jako doprovodný program, který by měl podle projektu zahrnovat kavárnu Film Café, kino, divadlo, galerii nebo Malý ateliér Animace. (Interní zdroje)

Společnost Kudlovské ateliéry, o. p. s. také uzavřela dohody o spolupráci při poskytování služeb například i s Fakultou multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati, dále UTB, která by se měla podílet na tvorbě jedné z expozic a také získat prostory pro studenty, kteří zde mohou tvořit své práce. (Interní zdroje)

6.1 Představení činnosti projektů Filmový dům a Filmákov

Je nutné podotknout, že toto je plánované rozdělení toho, jak by měly Kudlovské ateliéry po provedené rekonstrukci vypadat a jaký typ služeb veřejnosti měli poskytovat.

6.1.1 Filmový dům

Projekt Filmového domu byl vytvořen na základě průzkumu trhu provedeného zakládající společností IMOS invest, s. r. o. v letech 2012 a 2013. Hlavní myšlenkou pro vytvoření tohoto projektu byla idea historických filmových budov v propojení s aktivní produkcí v návaznosti na konkrétní projekty a legendární filmové postavy Zlína. (Interní zdroje)

Hlavní odlišností tohoto projektu od muzeí je, že nebude představovat muzeum jako takové, ale měl by poskytnout příležitost vyzkoušet si i práci na tvorbě filmů, apod. (Interní zdroje)

V rámci doprovodného programu Filmového domu je zde návštěvníkům k dispozici (Interní zdroje):

- kavárna s občerstvením – **Film Café**,
- zábavné prostory v interiéru i exteriéru – **Pohádkový svět Filmákov**, tvořící zábavní koutek pro děti,
- specifická pracoviště pro jednotlivé workshopy,
- **Galerie 1936** – dětské výstavy z produkce Filmákova, výstavy filmových relikvií, kostýmů nebo případně i pro vernisáže externích autorů,
- **Malý ateliér Animace** – pracovní prostor pro nadané vysokoškolské studenty partnerských vysokých škol audiovizuálních oborů se zaměřením na počítačovou a klasickou animaci, přičemž návštěvníci by měli moct přes skleněnou příčku tuto studentskou tvorbu vidět nebo si dokonce se studentem o této tvorbě pohovořit a vyzkoušet si ji.

Tento doprovodný program by měl být zajišťován externí společností a bude realizován samostatně bez nutné návaznosti na okolní dění v programu.

Celkový program Filmového domu by měl návštěvníkovi poskytnout nový pohled na filmovou historii Zlína prostřednictvím živých expozic, kde by mělo být umožněno návštěvníkovi vžít se do role filmařů, pomocí jeho samostatné práce nebo práce vedené odborným pracovníkem, a udělat si obrázek o vývoji filmu z historie až po současnost. (Interní zdroje)

Tematické zaměření jednotlivých expozičních celků v rámci Filmového domu je zaměřeno například na animovanou tvorbu a její expozici, na obrazové, světelné, zvukové,

záznamové a animační techniky, na studentskou filmovou tvorbu ve Zlíně, atd. (Interní zdroje)

6.1.2 Filmákov

Tento projekt navazuje na expoziční celky projektu Filmového domu a měl by zasvěcovat návštěvníky do filmového řemesla a jeho dílčích oborů tak, že návštěvníci by měli mít příležitost v rámci prohlídky historických expozic nahlédnout do tvorby reálných projektů zkušených odborníků z oboru audiovizuální a také se podílet na jejich samotné tvorbě. Součástí tohoto projektu mají být také workshopy, kterých se návštěvníci mohou zúčastnit. (Interní zdroje)

Nabídka Filmákova by se měla orientovat na všechny věkové skupiny tak, aby zajistila možnost vstupu široké veřejnosti a také, aby tento projekt mohl fungovat celoročně. Tato nabídka je předběžně sestavena jako rozdělení do čtyř oddílů, podle charakteru návštěvníka, a to na (Interní zdroje):

- **produkce pro děti od 2 do 6 let bez doprovodu rodičů,**
- **produkce pro rodiče s dětmi,**
- **specializované workshopy pro děti a mládež,**
- **doplňkový program.**

Charakter tohoto projektu je výjimečný oproti jiným především v tom, že má podobu rodinného parku umístěného v budovách s historickou tradicí se snahou o prezentaci pomocí zábavné výuky sloučením historické tvorby se současnou tvorbou mladé generace. Tato denní produkci by měla být zajišťována prostřednictvím odborných lektorů externí firmy. (Interní zdroje)

6.2 Založení společnosti Kudlovské ateliéry, o. p. s.

Společnost Kudlovské ateliéry, o. p. s. je založena společností IMOS invest, s. r. o., což je právnická osoba, jejíž podnikání spočívá především v pronájmu, správě a prodeji nemovitostí. (Interní zdroje)

Kudlovské ateliéry, o. p. s. byla založena prostřednictvím zakladatelské listiny vložené do rejstříku obecně prospěšných společností vedeného Krajským soudem v Brně dne 21. listopadu 2013. Společnost také neneviduje žádné vlastní jmění, protože zakladatelé při založení nevložiteli do společnosti žádné prostředky. (Interní zdroje)

Jako druh svých poskytovaných služeb má společnost ve své zakladatelské listině uvedeno poskytování obecně prospěšných služeb s cílem revitalizace, modernizace a rozvoje části lokality, ve které se společnost nachází, a také s cílem realizace série dílčích projektů, které jsou součástí Integrovaného plánu rozvoje území – Filmové ateliéry ve Zlíně, z čehož vyplývá, že společnost bude spadat svými poskytovanými činnostmi zejména do oblasti kultury. (Interní zdroje)

Dále se ve smlouvě zavázala k poskytování svých služeb všem tuzemským i zahraničním fyzickým nebo právnickým osobám, které o tuto službu projeví zájem, a to do doby, než společnost bude mít svoji kapacitu pro poskytování služeb již naplněnou. Tato doložka může znamenat, že společnost má uzavřené smlouvy o spolupráci s ostatními organizacemi, aby zajistila činnost svého provozu a měla zaplněné expozice. Navíc i jeden z projektů je plánovaný být provozovaný externí společností. (Interní zdroje)

Další položkou v zakládací listině je, že orgány společnosti tvoří správní rada, dozorčí rada a ředitel. Společnost má zřízenou správní radu o 3 členech, přičemž jeden ze členů může být i v pracovněprávním vztahu ke společnosti, dále dozorčí radu taktéž o 3 členech, a ředitele. Ve smlouvě jsou stanoveny také způsoby odměňování za výkon funkce, přičemž členům správní a dozorčí rady tato odměna nepřísluší, mají pouze nárok na náhradu výdajů, a odměna ředitele za výkon jeho funkce je vyměřena a odsouhlasena správní radou pomocí mzdového výměru. Zakladatelský dokument určuje také pravomoci a povinnosti orgánů společnosti při výkonu jejich funkce, přičemž hlavním úkolem jednotlivých orgánů je především (Interní zdroje):

- Správní rada – má pravomoc rozhodovat o jednání o. p. s. ve věcech rozpočtu, závěrky, likvidace, získávání majetku, poskytování služeb, apod.
- Dozorčí rada – zastává především kontrolní funkci ve věcech účetní závěrky, kontroly poskytování služeb v souladu se zákonem a zakládací listinou, apod.
- Ředitel – zastupuje společnost navenek, zajišťuje chod společnosti z jak z hlediska zaměstnanců a jejich odměňování, tak z hlediska zajištění financování společnosti.

Tato zakládací listina byla notářsky ověřena, takže splnila veškeré náležitosti pro to, aby mohla být společnost založena.

7 MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ SPOLEČNOSTI KUDLOVSKÉ ATELIÉRY, O. P. S.

V současné době je společnost Kudlovské ateliéry v procesu rekonstrukce, na kterou si společnost podávala žádost o finanční podporu z Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Morava, dále jen ROP Střední Morava, což je fond, který zastřešuje Evropská unie. Pro získání finanční podpory z ROP Střední Morava musela společnost předložit vypracovaný projekt Kudlovských ateliérů, který je pro účely této dotace pojmenován jako Živý dům – filmová a multimediální expozice s interaktivní zábavou. Samozřejmě jako každá žádost o dotaci z veřejných rozpočtů, i tato zahrnovala velké množství žádostí, předem vypracovaný projekt včetně analýzy konkurenceschopnosti, dodržení stanovených termínů a podmínek. (Interní zdroje)

Fond ROP Střední Morava je schopen poskytnout finanční prostředky Kudlovským ateliérům, respektive rekonstrukci tohoto objektu, maximálně na 85 % způsobilých výdajů, které byly již předem stanoveny pomocí analýzy pro stanovení celkových předpokládaných výdajů na projekt. Celkové výdaje na tento projekt by měly podle propočtů dosáhnout výše 47 573 664 Kč. Dotace v maximální výši 85% podílu z celkových výdajů činí 24 978 590,99 Kč. Avšak zbylých 15 % je společnost povinna si dofinancovat z vlastních nebo jiných zdrojů, což při této maximální hranici činí částku ve výši 4 407 987,01 Kč, kterou je společnost povinna uložit na depozitní účet, aby splnila jednu z podmínek pro poskytnutí této dotace a měla na ni nárok. (Interní zdroje)

Společnost si pro účely obdržení dotace v maximální výši, tzn. 85 %, zřídila tento depozitní účet vázaný na projekt rekonstrukce těchto budov, na který vložila prostředky ve výši zmiňovaných 15 %, což je částka 4 407 987,01 Kč. Z tohoto účtu může tyto prostředky čerpat pouze na financování projektu rekonstrukce, avšak až po předložení příslušných žádostí o platbu a jejich schválení pracovníkem Úřadu regionální rady. (Interní zdroje)

Tato investiční dotace byla společností odsouhlasena v listopadu roku 2014 a nebude vyplácena jednorázově, nýbrž vícekrát v předem určených termínech, které byly stanoveny podle plánu rekonstrukčních prací, a bude se vyplácet na již proplacené výdaje po předložení dokladů, nikoli předem. Jedna část této dotace již byla společností vyplacena v únoru letošního roku. (Interní zdroje)

Při poskytnutí této dotace na rekonstrukci, se společnost zavázala, že po dobu 5let po ukončení financování projektu, tzn. projektu rekonstrukce, tento projekt udržet, udržet v něm i vzniklá pracovní místa, a řádně nakládat s tímto pořízeným majetkem, přičemž nezáleží na tom, zda byl tento majetek financovaný z veřejných zdrojů zcela nebo jen částečně. (Interní zdroje)

Zbylých 18 187 086 Kč bylo vyhodnoceno jako způsobilé výdaje nad rámec projektu, na které si společnost musí zajistit finanční prostředky například pomocí půjček. (Interní zdroje)

Společnost Kudlovské ateliéry má již půjčky ve výši zhruba 15 500 000 Kč s 2% úrokem s ročním úročením na tuto rekonstrukci, které jsou především od zakládající společnosti IMOS invest, s. r. o., ale i ze společnosti IMOS servis, s. r. o. Tyto dvě společnosti se sice považují za přidružené společnosti, ale i přesto je společnost Kudlovské ateliéry, o. p. s. zavázána tyto půjčky splatit (Interní zdroje)

7.1 Zhodnocení skladby zdrojů pro financování rekonstrukce

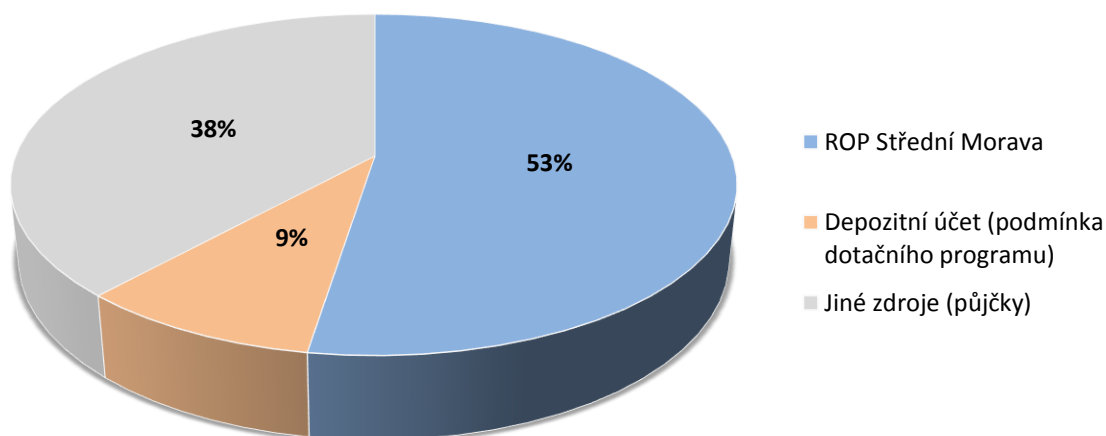
Jak již bylo uvedeno výše, společnost je právě ve fázi rekonstrukce, na kterou bude potřebovat shromáždit finanční prostředky, které jsou stanoveny podle odhadu celkových plánovaných výdajů pro prováděné rekonstrukční práce, ve výši 47 573 664 Kč

Společnost má mít pro financování rekonstrukce 3 významné skupiny zdrojů financování. První, a zároveň největší část financování je prostřednictvím investičních dotací, které společnost získala z ROP Střední Morava ve výši 24 978 590,99 Kč. Druhá významná složka pro financování rekonstrukce bude především pomocí jiných zdrojů ve výši 18 187 086 Kč, které budou představovat zejména půjčky nebo úvěry, protože společnost ještě není v provozu a vlastními prostředky nedisponuje. Třetí a poslední částí financování jsou peníze uložené na depozitním účtu ve výši 4 407 987,01 Kč, přičemž tato výše prostředků byla podmínkou pro získání dotací. Prostředky na depozitním účtu jsou také z cizích zdrojů, protože jak již bylo uvedeno, do společnosti nebyly vloženy žádné vklady jako forma vlastního jmění a nedisponuje ani vlastními prostředky.

Tab. 2. *Skladba zdrojů financování pro rekonstrukci (vlastní zpracování na základě interních zdrojů).*

Zdroje pro financování rekonstrukce	Částka
Příjmy z dotací z ROP Střední Morava	24 978 590, 99 Kč
Peníze na depozitním účtu	4 407 987, 01 Kč
Jiné zdroje (např. z půjček)	18 187 086 Kč
Plánované výdaje na rekonstrukci celkem	47 573 664 Kč

Složení zdrojů financování na rekonstrukci

Obr. 1. *Procentuální složení zdrojů financování na rekonstrukci (vlastní zpracování).*

Z výše uvedeného grafu (Obr. 1) vyplývá, že rekonstrukce bude financována z 53 % z veřejných zdrojů, což je pro společnost vhodné, protože ve fázi rekonstrukce nemá možnost si zajistit finanční prostředky vlastní činností, a proto když má možnost financování rekonstrukce z veřejných zdrojů, znamená to pro ni menší zadlužení, než kdyby si měla na celou částku projektu zajišťovat finanční prostředky prostřednictvím půjček či úvěrů. Samozřejmě nevýhodou dotací jsou přísné podmínky pro její poskytnutí i následná kontrola dodržování těchto podmínek, dále se musí dodržovat stanovený harmonogram stavby, je zde i kontrola účetnictví a účetní závěrky auditorem, aby byla

zajištěna kontrola správného čerpání dotací. A také společnost bude muset samotný projekt po dokončení rekonstrukčních prací udržovat minimálně po dobu 5 let a řádně s tímto pořízeným majetkem nakládat, protože je to jednou z podmínek poskytnutí této dotace.

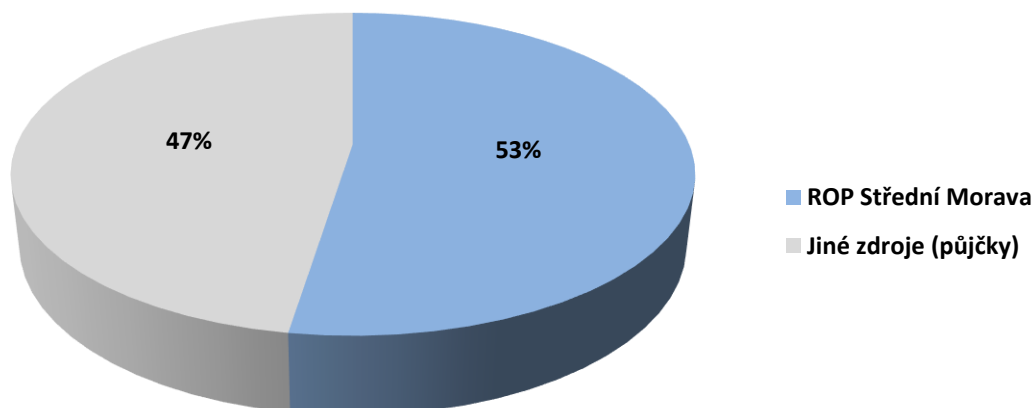
Dalších 9 % zdrojů na rekonstrukci je ve formě peněz uložených na depozitním účtu, což byla podmínka pro obdržení 85 % dotace z ROP Střední Morava, a se kterými společnost bude muset nakládat pouze v souvislosti s předem schválenými výdaji, které byly vypracovány v projektu a v žádosti o dotaci.

Poslední část zdrojů potřebných na rekonstrukci projektu je ve výši 38 % si společnost musí zařídit vlastním úsilím, respektive především pomocí půjček nebo úvěrů, protože jak již bylo uvedeno, nebyl u ní ještě zahájen provoz, tudíž si na to nemůže svou činností tyto peníze zajistit.

Tab. 3. *Zdroje pokrytí celkových výdajů na projekt (vlastní zpracování na základě interních zdrojů).*

Zdroje pro pokrytí celkových výdajů rekonstrukce	Částka Kč
Investiční dotace z ROP Střední Morava	24 978 590,99 Kč
Jiné zdroje (peníze na depozitním účtu, půjčky)	22 595 073,01 Kč
• již přijaté půjčky	15 500 000 Kč
Plánované výdaje na rekonstrukci celkem	47 573 664 Kč

Zdroje pro pokrytí celkových výdajů rekonstrukce

Obr. 2. Pokrytí celkových výdajů na projekt – procentuální složení (vlastní zpracování).

Celkově z grafu vyplývá (Obr. 2), že společnost má zajištěno, při dodržení podmínek pro poskytnutí dotace, financování projektu z 53 % prostřednictvím přijatých investičních dotací. Zbýlých 47 % finančních prostředků pro pokrytí celkových předpokládaných výdajů na rekonstrukci je nucena si zajistit pomocí půjček nebo úvěrů, protože nevynakládá zatím vlastní činnost, ze které by mohla mít finance.

V těchto 47 % jsou obsaženy i uložené peníze na depozitním účtu ve výši 4 407 987,01 Kč, které byly podmínkou pro poskytnutí dotace, a které si společnost musela zajistit pomocí půjček, protože do společnosti nebyly vloženy žádné vklady jako forma vlastního jmění a nedisponuje ani vlastními prostředky, a právě proto spadají do této části. Zbýlá část těchto 47 % tvoří ostatní náklady na projekt ve výši 18 187 086 Kč, které již nebudou z poskytnuté dotace hrazeny. Společnost v současné době má již půjčené od přidružených společností IMOS invest, s. r. o. a IMOS servis, s. r. o. finanční prostředky v hodnotě 15 500 000 Kč s 2% ročním úrokem, ale to na pokrytí 47 % výdajů potřebných pro projekt, které nepokrývá dotace, nestačí, takže bude muset hledat další zdroje pro tuto rekonstrukci.

7.1.1 Shrnutí volby zdrojů pro rekonstrukci

Lze konstatovat, že společnost si zvolila správnou cestu pro financování rekonstrukce projektu, protože využila právě možnost investičních dotací z veřejných zdrojů, díky kterým si z 53 % ulehčila od zatížení se půjčkami nebo úvěry, ze kterých se musí platit

navíc úrok. Díky odsouhlaseným dotacím má také jistotu, že tyto prostředky již nemusí víc zajišťovat, a může se zaměřit na hledání dalších možných zdrojů pro financování. Pravděpodobně využije zdroje ve formě půjček nebo úvěrů. Půjčky, které již obdržela od přidružených společností, jsou s nízkým úrokem, který je ve srovnání s úrokovou mírou poskytovanou bankami pro úvěry a jiné bankovní výpomoci mnohem výhodnější.

7.2 Plán dalších zdrojů financování

Společnost zatím nemá přesně vypracovaný další plán možností financování provozu Kudlovských ateliérů, protože se plně věnuje procesu rekonstrukce, aby dodržela harmonogram stavby a zajistila si potřebné finanční prostředky na tuto rekonstrukci. Nicméně předběžně zvažuje tyto možnosti financování (Interní zdroje):

- příjmy z příspěvků,
- ve formě příjmů z poskytování obecně prospěšných služeb,
- v podobě dotací a grantů z veřejných rozpočtů,
- příjmy z darů od soukromých dárců,
- příjmy z doplňkové činnosti, pokud bude zavedena.

7.2.1 Shrnutí možností financování vhodných pro společnost Kudlovské ateliéry

Příjmy z příspěvků by pro společnost byly jistě přínosem, ale u obecně prospěšné společnosti se nemůže jednat o členské příspěvky, nýbrž o dary. Pro společnost by bylo dobré, kdyby zvážila možnost oslovení veřejnosti pro příspěvek na provoz a rozvoj společnosti a získala si tím mezi veřejností i pravidelné dárcy, kteří by své příspěvky poté již zasílali například převodem z účtu. Tyto individuální dary by mohli pro společnost znamenat relativně stabilní zdroj příjmů, pokud by si našli mezi veřejností pravidelné dárcy.

Je zřejmé, že společnost bude mít k dispozici příjmy z poskytování obecně prospěšných služeb, protože plánuje zřízení vstupného pro děti i dospělé, ve výši 50 Kč pro děti a 110 Kč pro dospělé, které společnost vytvořila jak na základě finanční analýzy, tak na základě dotazníku, který poskytovala veřejnosti ve Zlíně. Tyto příjmy budou použity na provoz společnosti a budou tvořit jistě významný zdroj příjmů.

Co se týče příjmů z dotací a grantů, společnost zvažuje možnost další žádosti o dotace. Tyto dotace by se měly týkat například vybavení, později případně i provozu společnosti.

Protože společnost bude poskytovat služby především v oblasti kultury, měla by mít nárok na dotace ze státního rozpočtu v rámci státní dotační politiky pro nestátní neziskové organizace, protože například pro tento rok, tzn. 2015, je oblast kultury v této politice již na druhém místě pro financování hned za oblastí tělesné výchovy a sportu. Také protože se snaží o rozvoj Zlína, měla by mít nárok i na dotaci ze samosprávy, protože svým provozem přispěje především k většímu kulturnímu životu ve Zlíně.

U příjmů v podobě darů od soukromých dárců může společnost zvážit sponzoring jako jednu z forem soukromého dárcovství, ale musí si pečlivě vybrat společnost, která ji bude sponzorovat, a uzavřít s ní smlouvu o sponzoringu, která by byla prospěšná pro obě strany a nepoškodila jméno této neziskové organizace. Dále může zvážit příjmy buď formou věcných, nebo peněžních darů od těchto podnikatelských subjektů. Nicméně tato forma financování může být pro společnost významnější než příspěvky od veřejnosti, protože podnikatelské subjekty většinou přispívají větší finanční částkou.

Pokud se společnost v budoucnu rozhodne zřídit i doplňkovou činnost, znamenalo by to pro ni, že by musela podnikat v jiné oblasti, než je její hlavní oblast činnosti, tzn. poskytování služeb v oblasti filmových a multimediálních expozic s interaktivní zábavou, ale mohla by v rámci své doplňkové činnosti využít možnosti samofinancování prostřednictvím pronájmu svého hmotného majetku, pokud jej nebude plně využívat, čímž si zajistí stabilní zdroj příjmů na předem stanovenou dobu, nebo může v rámci samofinancování využít i další možnosti jako je zpoplatnění služeb nebo využití nehmotného majetku. Nicméně možnost zpoplatnění služeb by se mohla setkat s neúspěchem jak ze strany zákazníků, kteří by mohli přestat chtít navštěvovat tyto služby za poplatek, tak ze strany velké časové náročnosti pro společnost, která by pro tuto činnost musela mít odborníky i přesně stanovenou oblast činnosti služeb, jež by nenarušovala poskytování hlavní oblasti služeb stanovených v zakladatelské listině.

8 ÚČETNICTVÍ SPOLEČNOSTI KUDLOVSKÉ ATELIÉRY, O. P. S.

Kudlovské ateliéry, o. p. s. využily možnosti vedení účetnictví externě. Účetnictví jim bude vést na základě smlouvy o vedení účetnictví jejich zakladatelská společnost, což je společnost IMOS invest, s. r. o. Účetnictví se bude řídit podle zákona o účetnictví, vyhlášky č. 504/2002 Sb. a podle příslušných českých účetních standardů pro společnosti, které účtují podle vyhlášky č. 504/2002 Sb. (Interní zdroje)

Společnost nevyužila možnost vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, kvůli předpokladu velikosti společnosti a přijatým investičním dotacím. Vybrala si vedení účetnictví v plném rozsahu, protože je přehlednější a vhodnější pro větší společnosti, u kterých je předpoklad, že budou přijímat dotace, které se v tomto rozsahu účetnictví lépe rozlišují. V účetnictví řádně oddělují náklady a výnosy související s hlavní činností, a pokud zřídí i doplňkovou činnost, budou důsledně oddělovat i náklady a výnosy plynoucí z této činnosti. Pro případ, že budou mít náklady a výnosy, které by nespádaly jednoznačně ani do hlavní, případně doplňkové činnosti, budou se vykazovat taktéž odděleně, protože v tomto případě by se jednalo o výnosy a náklady související se správou společnosti. (Interní zdroje)

Pro vedení účetnictví bude používán účetní program Helios Orange, který umožňuje rozdělení činností na hlavní, doplňkovou a správní rozdělením účtování na jednotlivá střediska s vazbou na analytické členění nákladů a výnosů na účtovou osnovu, což bude zajišťovat zpětnou kontrolu tohoto rozdělení, a na zakázky, které budou dále rozlišovat náklady z oblasti dotační, nedotační a vícepráce. (Interní zdroje)

Pro účtování budou využívat analytického členění účtů nákladů a výnosů, aby zajistili větší přehlednost mezi jednotlivými náklady a výnosy, a také pro jednodušší stanovení daňového základu. Analytické členění účtů budou mít podle vzorce **XXXY0Z**, kde (Interní zdroje):

- **XXX** představuje číslo syntetických účtů, které budou využívat obecného označení vyskytujícího se v předpisech, podle kterých toto účetnictví vedou (tzn. ZoÚ, vyhláška č. 504/2002 Sb., a ČÚS),
- **Y** bude stanovovat činnost, kde 1 bude pro hlavní činnost, 6 pro doplňkovou činnost, 8 pro správní činnost a 9 bude pro kolektivní náklady všech činností,
- **Z** bude sloužit jako rozlišení pro určení daňových a nedaňových nákladů nebo výnosů pro základ daně z příjmů, nesoucí čísla 1-9.

Toto analytické členění by mělo umožnit sestavit již z hlavní knihy výsledovku pro hlavní, doplňkovou a správní činnost, případně i společnou činnost a její následné rozdělení.

Analytické členění budou využívat také pro bankovní účty, na kterých evidují i přijaté dotace. Bankovní účty navíc mohou obsahovat další podúčty, proto je nutné jejich důsledné členění, aby bylo zřejmé, kde jsou poskytnuté dotace a kde má společnost své vlastní prostředky. (Interní zdroje)

Protože společnost nemá zatím zavedenou doplňkovou činnost kvůli fázi rekonstrukce, bude účtovat pouze v hlavních střediscích s čísly 100 pro Živý dům (stavbu) a 101 pro Živý dům expozici a ve správním středisku s číslem 300. Do správního střediska budou v letech 2014 a 2015 účtovány pouze náklady souvisejí s administrativou, vedením účetnictví, bankovními poplatky, apod., protože společnost při zakládání předpokládala, že nebude mít v těchto letech žádné zaměstnance. (Interní zdroje)

Dále si společnost stanovila, že dlouhodobý hmotný majetek do 40 000 Kč bude účtován buď přímo do nákladů, nebo bude veden v podrozvahové evidenci, a dlouhodobý nehmotný majetek v hodnotě do 60 000 Kč bude buď jednorázově odepsán do nákladů, nebo také bude veden v podrozvahové evidenci. (Interní zdroje)

Společnost v současné době není evidována jako plátce daně z přidané hodnoty, proto do výdajů nebo příjmů bude vstupovat celá částka včetně této daně a nebude mít povinnost účtování nároku na odpočet nebo povinnost odvodu DPH. Také má stanoveno, že v případě ztráty u hlavní činnosti nebude prováděno její zdaňování, avšak zisk z této činnosti bude zdaňován vždy. Doplňková činnost bude podléhat zdanění vždy. (Interní zdroje)

Z přílohy k účetní závěrce za rok 2014 je zřejmé, že společnost neměla žádné zaměstnance, jak předpokládala, také neevidovala žádné zásoby, nevytvořila žádný majetek ani nevlastnila cenné papíry, tudíž neměla ani žádné vedlejší náklady souvisejících s pořízením, netvořila ani žádné opravné položky, protože společnost ještě není v provozu, nýbrž je v procesu rekonstrukce, takže dosahuje záporného hospodářského výsledku díky nákladům ze stavby. (Interní zdroje)

9 POROVNÁNÍ O. P. S. S AKTUÁLNÍMI MOŽNOSTMI PŘEMĚN NA JINOU FORMU NEZISKOVÉ ORGANIZACE

I když společnost Kudlovské ateliéry, o. p. s. byla v roce 2013 založená jako obecně prospěšná společnost, má možnost podle NOZ přeměnit svou nynější formu neziskové organizace do formy nadace, nadačního fondu nebo ústavu, které jsou upraveny platnou legislativou, neboli NOZ, přičemž NOZ neurčuje, na kterou formu se mají změnit. Touto změnou se o. p. s. již nebude muset spoléhat na ZOPS, který nebude novelizovaný, a tudíž může způsobit problém v zastaralé legislativě.

9.1 Porovnání o. p. s. z legislativního hlediska

Tab. 4. Porovnání o. p. s. s aktuálními možnostmi přeměn na jinou formu neziskové organizace z hlediska legislativy, založení a účetnictví (vlastní zpracování).

	o.p.s.	nadace	nadační fond	ústav
legislativní úprava	zákon č. 248/1995 Sb.	zákon č. 89/2012 Sb.	zákon č. 89/2012 Sb.	zákon č. 89/2012 Sb.
zakladatel	právnícké i fyzické osoby	právnícké i fyzické osoby	právnícké i fyzické osoby	právnícká i fyzická osoba
zakladatelský dokument	zakladatelská listina/zakladatelská smlouva	zakladací listina/závěť	zakladací listina/závěť	zakladatelská listina/závěť
povinnost vkladu	není stanovena výše vkladu	ano – min. 500 000 Kč	není stanovena výše vkladu	není stanovena výše vkladu
statut veřejně prospěšného poplatníka	ano	ano	ano	ano
Osvobození od daně z příjmů, vyloučení z předmětu daně	pouze příjmy z investičních dotací	výnosy z nadačního jmění; příjmy z hlavní činnosti (pokud jsou výdaje > příjmy); příjmy z dotací atd. z veřejných rozpočtů	příjmy z hlavní činnosti (pokud jsou výdaje > příjmy); příjmy z dotací atd. z veřejných rozpočtů	pouze příjmy z investičních dotací
rozsah účetnictví	plný nebo zjednodušený	plný	plný nebo zjednodušený	plný
povinnost auditované ÚZ	Pokud překročí v přijatých dotacích 1 mil. Kč nebo čistý obrát 1 mil. Kč	ano	pokud překročí 3 mil. Kč v součtu nákladů nebo výnosů nebo výši 3 mil. Kč hodnotou majetku	pokud je to uvedené ve statutu ústavu nebo pokud překročí 10 mil. Kč čistý obrát

V tabulce (Tab. 4) lze vidět, že srovnání o. p. s. s ostatními formami je provedeno na základě jejich legislativních úprav týkajících se náležitostí založení, a dále z hlediska oblasti účetnictví i daní. Lze upozorovat, že v oblasti legislativy, mají navrhované možnosti hlavní právní úpravu v NOZ. Další společnou věcí je, že všechny společnosti může založit jak fyzická nebo právnická osoba pomocí zakladatelské listiny nebo závěti.

U požadavku povinnosti vkladu se liší od všech společností pouze nadace, která má jako jediná povinnost tvorby nadačního jmění, které nesmí být později použito na provoz společnosti, a to ve výši 500 000 Kč, což zde působí jako nevýhoda, protože se zde jedná o docela velký finanční obnos. Ostatní organizace tuto povinnost nemají, většinou u nich platí pouze doporučení vložit alespoň malý finanční vklad, například v hodnotě 500 Kč.

Dále v oblasti daní mají všechny organizace statut veřejně prospěšného poplatníka, který je definován především ZDP, což znamená, že všechny společnosti mají nárok na určité daňové zvýhodnění v oblasti osvobození od daně z příjmů právnických osob, majetkových daní nebo i od daně z přidané hodnoty. Konkrétně stejné osvobození od daně z příjmů má forma ústavu a o. p. s., které ve svém předmětu daně nemají obsaženy pouze příjmy z investičních dotací, jinak se jim do základu daně počítají všechny příjmy z hlavní činnosti i z ostatních dotací. V této oblasti má výhodu nadace, která má od daně osvobozené i výnosy z nadačního jmění, a pak také příjmy z hlavní činnosti, pokud jsou vyšší než výdaje na tuto činnost i příjmy z veřejných rozpočtů, bez ohledu na to, zda jsou investiční nebo ne. Stejně je na tom i nadační fond, ale bez osvobození výnosů z nadačního jmění, protože jej tvořit nemusí.

Možnost zvolit si rozsah vedení účetnictví mají z výše uvedených organizací pouze o. p. s. a nadační fond. Ústav a nadace tuto možnost nemají. Avšak většinou si tyto organizace, pokud jsou větší nebo pokud přijímají dotace z více míst, vedou účetnictví v plném rozsahu, protože je přehlednější, a možnost zjednodušeného rozsahu vedení účetnictví ani nezvažují.

Rozdíly nastávají v povinnosti mít ověřenou účetní závěrku, dále ÚZ, auditorem, kdy o. p. s. musí mít takto ověřenou závěrku pouze v případě, že překročí objem příjmu dotací 1 000 000 Kč nebo pokud překročí čistý roční obrat 1 000 000 Kč. Podmínky nadačního fondu pro ověření ÚZ auditorem nastanou tehdy, když překročí celkovou sumu nákladů nebo výnosů v částce 3 000 000 Kč nebo hodnota jeho majetku překročí částku 3 000 000 Kč. Ústav má na rozdíl od nadačního fondu nebo o. p. s. trochu volnější podmínky pro ověřenou ÚZ auditorem. Závěrku musí mít ověřenou pouze za podmínky,

že to bude mít uvedeno ve statutu nebo pokud překročí roční obrat ve výši 10 000 000 Kč, což je desetkrát větší hranice než má například o. p. s. pro auditovanou závěrku. Nadace jako jediná z navrhovaných možností musí mít vždy auditovanou ÚZ.

Z této tabulky zatím celkově vyplývá, že nejvhodnější pro přeměnu o. p. s. by byla forma nadačního fondu nebo ústavu, které jsou současné formě velice podobné. Nadace má přísné podmínky pro založení, hlavně z hlediska povinnosti tvorby vysokého nadačního jmění a také přísné podmínky v oblasti účetnictví, zejména v oblasti povinnosti auditu ÚZ.

9.2 Porovnání o. p. s. z hlediska činnosti organizace

V následující tabulce (Tab. 5) je o. p. s. srovnána s navrhovanými možnostmi z hlediska jejich hlavních účelů pro založení a nejčastějších oblastí působení těchto organizací.

Tab. 5. Porovnání o. p. s. s aktuálními možnostmi přeměn na jinou formu neziskové organizace z hlediska účelu a oblasti působení organizací (vlastní zpracování).

	o.p.s.	nadace	nadační fond	ústav
účel, cíl organizace	poskytování obecně prospěšných služeb	trvalá služba pro společensky či hospodářsky prospěšný účel/ finanční podpora cílů	společenský či hospodářský prospěšný účel	vykonávání společensky nebo hospodářsky užitečné činnosti s pomocí své osobní a majetkové složky
oblast působení	sociální, zdravotnictví, školství, kultura	rozvoj duchovních hodnot, ochrana lidských práv, životního prostředí, kulturních památek, rozvoj vědy, vzdělání, tělovýchovy a sportu	školství	poskytování sociálních a jiných služeb (muzea, kina, školy, nemocnice, výzkumný ústav)
možnost doplňkové činnosti	ano, pokud nenaruší hlavní činnost a bude ji doplňovat	ano, pokud nenaruší hlavní činnost a bude ji doplňovat	není blíže definováno	ano, pokud nenaruší hlavní činnost a bude ji doplňovat, možnost založení (podílu na založení) a.s. nebo s.r.o

V oblasti účelu a poslání organizací se jednotlivé definice trochu liší, jak je zřejmé v tabulce výše (Tab. 5). U o. p. s. platí, že její účel je poskytování obecně prospěšných služeb. Účelem nadace je svým způsobem také poskytování trvalé společensky prospěšné služby, ačkoliv tato služba by měla být pouze finanční podpora vytyčených cílů, nikoli jejich realizace, což by mohlo být chápáno, že nadace slouží pouze k zajišťování dostatečných finančních prostředků k tomu, aby mohla financovat další společensky prospěšné účely, čímž poskytuje veřejnosti službu a naplňuje tím svůj účel. U nadačního fondu se definice účelu liší od nadace tím, že nemá poskytovat trvalou službu veřejnosti, ale musí být založena pro nějaký společenský či hospodářský účel a neslouží jako finanční podpora vytyčených cílů. Definice účelu ústavu podle NOZ je, že by měl vykonávat společensky nebo hospodářsky užitečné činnosti s pomocí své osobní a majetkové složky, tudíž je založen také za účelem poskytování služeb, které mají pomoci veřejnosti v různých oblastech, ve kterých může nabývat například podoby kina, muzea, výzkumného ústavu atd.

V oblastech působení se společnosti shodují, akorát nadační fond se nejčastěji vyskytuje v oblasti školství jako například forma sdružení rodičů a přátel školy. Avšak žádná ze společností nemá přesně a jednoznačně vymezené oblasti působení a každá z nich by se dala aplikovat na formu o. p. s.

Každá ze společností, kromě nadačního fondu, u kterého to není blíže specifikováno v zákoně, má také možnost vykonávání doplňkové činnosti mimo svou hlavní, za podmínky, že tato činnost nenaruší naplňování jejich hlavní činnosti, a že příjmy z doplňkové činnosti budou použity na rozvoj hlavní činnosti. Ústav se může dokonce podílet na založení nebo sám založit společnost s ručením omezeným nebo akciovou společnost, čímž se liší od ostatních společností, které mají toto zakázané.

Z tabulky (Tab. 5) vyplývá, že z hlediska oblasti a účelu fungování nejsou zásadní rozdíly mezi jednotlivými společnostmi, s výjimkou nadačního fondu, jehož oblast ani účel není blíže specifikován. I přesto se ale jako nejpodobnější jeví forma ústavu, která má působení i v kulturní oblasti, a navíc má možnost založení obchodních společností, díky čemuž tato forma vypadá nejvýhodněji.

9.3 Závěr porovnávání

Celkově z tabulek vyplývá, že nejvhodnější novou formou místo formy o. p. s. by byla forma ústavu, který má podobné legislativní podmínky pro založení, nemá stejně jako o. p. s. povinnost tvořit vklad při založení. Sice nemá možnost vést zjednodušený rozsah vedení účetnictví, ale má mírnější podmínky pro auditovanou závěrku než o. p. s. Dokonce má stejné podmínky pro zvýhodnění u daně z příjmů PO. V oblasti a účelu fungování organizace, je ústav velmi podobný fungování o. p. s., a i proto je vhodnou volbou pro změnu formy společnosti. Jak již bylo zmíněno, výhodou ústavu je možnost založení obchodní společnosti ve formě například s. r. o. nebo a. s., na jejímž založení se může podílet sama nebo s někým, což může znamenat další příležitost pro získání finančních prostředků na rozvoj společnosti.

10 NÁVRHY A DOPORUČENÍ

10.1 Návrh změny právní formy společnosti

Pro společnost Kudlovské ateliéry, o. p. s., by bylo vhodné, jak vyplynulo z výše uvedené analýzy změnit svou formu na ústav, z důvodu velké podobnosti jak při zakládání, tak z oblasti účetnictví i daní.

Pokud se Kudlovské ateliéry, o. p. s. rozhodnou změnit svou právní formu na ústav, bude muset jejich správní rada tento návrh schválit a navrhnout novou zakládací listinu pro novou právní formu ústavu, která bude muset být notářsky ověřená, a tyto dokumenty doručit příslušnému rejstříkovému soudu, na kterém by uhradili soudní poplatek ve výši 2 000 Kč. Tato přeměna by byla pro ně nejvýhodnější navíc i z toho důvodu, že by získali možnost další vedlejší činnosti v podobě založení, případně podílení se na založení, kapitálové společnosti ve formě a. s. nebo s. r. o.

Po změně formy z o. p. s. na ústav se budou řídit NOZ, u kterého je předpoklad, že bude dále novelizován a tudíž bude aktuální.

Z hlediska daní a daňové povinnosti pro ně budou platit stejné předpisy, podmínky i zvýhodnění jako pro formu o. p. s., např. že u DZPPO se jim do předmětu daně budou zahrnovat všechny příjmy kromě příjmů z investičních dotací, apod.

10.2 Návrh přihlašování k jednotlivým institucím pro splnění daňové povinnosti při změně právní formy na ústav

Seznam institucí uvedených níže slouží společnosti Kudlovské ateliéry jako návod pro přihlašování k jednotlivým daním, v případě, že jí tato povinnost nastane, bez ohledu na to, jestli teď při přeměně, nebo později v budoucnu. K některým z nich jí vzniká povinnost již teď, jako je například daň z příjmů právnických osob, protože již má příjmy v podobě půjček, nebo daň z nemovitých věcí, protože vlastní nemovitost, která je ve fázi rekonstrukce.

K dalším z těchto daní se pravděpodobně budou muset přihlásit, až budou mít společnost v provozu a budou mít zaměstnance, nebo pokud dosáhnou příslušného obratu potřebného pro přihlášení se k dani z přidané hodnoty.

Přihlašování k těmto institucím je také zobrazeno na jednoduchém schématu vytvořeného jako podklad nejen pro tuto konkrétní společnost, ale i pro další, které budou procházet

přeměnou z formy o. p. s. na ústav nebo i pro ty, co budou zakládány jako ústav. Toto schéma je uvedeno v příloze (Příloha P I) a ukazuje rozdělení institucí, které mají ve správě jednotlivé daně, a u těchto daní je určeno, za jakých podmínek se k nim společnost musí přihlásit. Tyto daně u jednotlivých institucí představují pravděpodobné daně, ke kterým vzniká povinnost se přihlásit buď při založení společnosti, nebo poté při jejím provozu, a ke kterým se organizace běžně hlásí.

10.3 Finanční úřad

K této instituci se přihlašují, pokud se stanou plátcem daně z příjmů, jak právnických, tak fyzických osob, dále pokud se stanou plátcem majetkových daní, jako je daň z nemovitých věcí a daň silniční, a také pokud budou plátcem daně z přidané hodnoty, nebo pokud budou v roli zaměstnavatele hradit svým zaměstnancům důchodové spoření.

10.3.1 Daň z příjmů

Daň z příjmů právnických osob (DzPPO)

Přihlášení k této dani je nutné tehdy, když začnou vykonávat takovou činnost, ze které jim plynou příjmy, jako mohou být například příjmy z pronájmu majetku, příjmy z reklam, apod. Dále by se měli k této dani přihlásit i tehdy, pokud jsou příjemci příjmů, například z veřejných rozpočtů, které jsou u ostatních veřejně prospěšných poplatníků vyjmuty z předmětu daně, ale u formy ústavu jsou jejím předmětem, protože za příjmy ústavu se považují všechny příjmy, kromě přijatých investičních dotací.

Toto přihlášení je nutné provést do 15dnů ode dne vykonávání zmíněné příjmové činnosti nebo přijetí příjmů.

Daň z příjmů fyzických osob (DzPFO)

K této dani je nutné přihlásit se tehdy, když společnost bude mít zaměstnance nebo pokud bude vyplácet odměny z výkonu funkce členům správní a dozorčí rady.

Na finanční úřad je nutné se zaregistrovat jako zaměstnavatel, protože právě ten je plátcem daně a bude ji odvádět z příjmů svých zaměstnanců formou měsíčních záloh. Tuto registraci je nutné provést nejpozději do 8 dnů od uzavření pracovního poměru nebo jiného poměru, ze kterého bude plynout povinnost odvádět daň z příjmů fyzických osob.

10.3.2 Daň z přidané hodnoty

K této dani je nutné se přihlásit tehdy, pokud v roli veřejně prospěšného poplatníka budou uskutečňovat mimo svou hlavní činnost i vedlejší činnost, ze které budou mít příjmy, jako jsou například příjmy z pronájmu majetku. Ale pokud budou mít příjmy z poskytování služeb a dodání zboží v oblasti kultury spadající do oblasti jejich hlavní činnosti, tak tyto služby a jejich následné příjmy, pokud jsou poskytovány právnickou osobou nezaloženou za účelem podnikání, což je případ Kudlovských ateliérů, jsou od daně osvobozeny bez nároku na její odpočet.

Povinnost stát se plátcem vznikne, když tyto roční příjmy bez daně, pokud však nebudou mít pouze příjmy, které jsou od daně osvobozeny bez nároku na odpočet daně, přesáhnou hodnotu 1 000 000 Kč. V tomto případě jsou povinni provést registraci pomocí elektronického formuláře na finančním úřadě nejpozději do 15dnů po skončení měsíce, ve kterém těchto příjmů dosáhli a plátcí této daně se stanou od prvního dne následujícího měsíce po měsíci, ve kterém k tomuto překročení došlo.

10.3.3 Silniční daň

K této dani jsou povinni se přihlásit tehdy, když budou využívat vozidla k činnostem, ze kterých budou mít příjmy spadající do předmětu DzPPO, což jsou všechny příjmy kromě příjmů z investičních dotací. U těchto vozidel musí být jejich provozovateli a budou tak také zapsáni i v jejich technickém průkazu, nebo pokud budou užívány zaměstnanci, kterým budou vypláceny cestovní náhrady za použití tohoto vozidla.

V tomto případě je nutné provést registraci v kalendářním měsíci, kdy zahájili používání tohoto vozidla k výše uvedeným činnostem a následně mají povinnost odvádět čtvrtletní zálohy na tuto daň a to vždy k 15. dni v měsících duben, červenec, říjen a prosinec.

10.3.4 Daň z nemovitých věcí

Pokud ústav bude vlastnit pozemek se stavbou tvořící celek, která je pro provoz a fungování ústavu je nezbytná, je v tom případě ústav od daně z pozemků osvobozený a nemusí z něj odvádět daň. Obdobné podmínky platí i u daně ze staveb a jednotek, přičemž budovy vlastněné ústavem k provozování jejich prospěšné činnosti jsou od daně také osvobozeny.

Avšak registraci provést musí, protože tento pozemek i budova budou zapsány v katastru nemovitostí, a poté také musí podat roční daňové přiznání nejpozději do 31. ledna.

10.3.5 Důchodové spoření

K tomuto spoření bude ústav registrován na finančním úřadě automaticky, pokud tam bude registrován jako plátce DzPFO v pozici zaměstnavatele.

Povinností ústavu jako zaměstnavatele je u tohoto spoření podávat měsíčně elektronicky Hlášení k záloze na pojistné, se kterým odvádí také zálohy na toto pojistné, a to právě tehdy když mu vznikla povinnost i na daň z příjmů fyzických osob. Zálohu i hlášení je povinen podat do 20 dnů od konce kalendářního měsíce, ve kterém tato povinnost vznikla.

Poslední povinností zaměstnavatele je poté podávat na finanční úřad roční Vyúčtování tohoto pojistného nejpozději do 1. dubna následujícího roku, které je obdobné jako daňové přiznání.

10.4 ČSSZ

10.4.1 Sociální pojištění

Pokud se ústav rozhodne mít zaměstnance, je povinen se jako jejich zaměstnavatel přihlásit na ČSSZ do příslušného registru zaměstnavatelů, a to nejpozději do 8 dnů od vzniku této skutečnosti.

To samé pro něj platí i u zaměstnance, se kterým uzavře pracovní poměr, kterého tam musí také přihlásit do 8 dnů prostřednictvím tiskopisu Oznámení o nástupu do zaměstnání. Tímto ohlášením bude za zaměstnance i za společnost, jakožto zaměstnavatele, odvádět zákonné sociální pojištění, které musí být odvedeno od 1. dne následujícího měsíce, avšak nejpozději do 20. dne následujícího měsíce, kdy je splatné.

10.4.2 ELDP

Povinnost vzniká automaticky se sociálním pojištěním, není nutná registrace pro vedení těchto listů. Vede je zaměstnavatel povinně pro každého zaměstnance, který se účastní důchodového pojištění, tzn. je za něj odváděno sociální pojištění, a po celý rok.

Povinností zaměstnavatele je předání potom těchto listů po jejich účetní závěrce, která musí proběhnout nejpozději do dubna následujícího roku a doručit je nejpozději do 30. dubna ČSSZ.

10.5 Zdravotní pojišťovna

Na zdravotní pojišťovny se odvádí zdravotní pojištění za zaměstnance i zaměstnavatele sražené ze mzdy zaměstnance.

Pokud se ústav rozhodne stát zaměstnavatelem, jeho první povinností je přihlásit se na jednotlivé pojišťovny svých zaměstnanců jako zaměstnavatel, a poté při vzniku nebo zániku pracovního poměru se zaměstnancem zaslat přihlášku nebo odhlášku zaměstnance nejpozději do 8 dnů.

Jeho další povinností je také zasílání měsíčního Přehledu o platbě pojistného za zaměstnance jednotlivým pojišťovnám, i jeho následná úhrada těmto pojišťovnám, která je splatná nejpozději do 20. dne následujícího měsíce.

11 SHRNU TÍ

Společnost Kudlovské ateliéry, o. p. s. vznikla dne 21. listopadu 2013 zápisem do rejstříku obecně prospěšných společností s cílem poskytování obecně prospěšných služeb v kulturní oblasti a nemá zřízenou žádnou doplňkovou činnost. Právě prochází procesem rekonstrukce, na kterou čerpá zejména poskytnuté dotace z ROP Střední Morava a z půjček od přidružených společností IMOS invest, s. r. o. a IMOS servis, s. r. o.

Společnost zatím nemá plán financování provozu společnosti, ale určitě by se neměla spoléhat pouze na příjmy ze své provozní činnosti, což představují zejména příjmy ze vstupného, a měla by se zaměřit na hledání dárců mezi širokou veřejností nebo podnikateli, kteří by mohli prostřednictvím svých darů zajistit společnosti významný zdroj financování. Také by měla zvážit podání žádosti o dotace buď ze státního rozpočtu, který poskytuje dotaci na oblast kultury, do níž tato společnost určitě spadá, nebo z krajského rozpočtu, protože svou činností jistě bude přispívat k rozvoji Zlínského kraje minimálně z kulturního hlediska, a tím i bude zvyšovat atraktivitu Zlína jak pro obyvatele, tak pro turisty. Pokud by společnost nevyužívala při provozu plně svůj majetek, má možnost jej v rámci samofinancování společnosti dát do pronájmu, z čehož by jí plynuly stabilní finanční prostředky, které by mohla použít na rozvoj své činnosti.

Společnost by také měla v budoucnu zvážit změnu právní formy o. p. s. na jinou formu neziskové organizace, která bude v souladu s platnou právní úpravou. Z možností uvedených v platné legislativě by byl nejvhodnější volbou ústav, protože má platnou právní úpravu v NOZ, a také i díky své možnosti účasti na zakládání obchodních společností s právní formou s. r. o. nebo a. s. Možnost této přeměny není nějak časově omezená zákonem, tudíž společnost se pro ni může rozhodnout prakticky kdykoli. Pokud se pro ni rozhodne, bude potřeba svolat zasedání správní rady, která se na tomto rozhodnutí musí shodnout a vypracovat nový notářsky ověřený zakladatelský dokument a doručit jej rejstříkovému soudu. Nevýhodou přeměny může být úhrada poplatku rejstříkovému soudu za změnu právní formy o. p. s. na ústav ve výši zhruba 2000 Kč a úhrada notářského poplatku.

Pokud se společnost pro přeměnu rozhodne, musí se v oblasti daňové povinnosti zaměřit zejména na instituci finančního úřadu, který má ve správě většinu daní. Jako první se budou muset přehlásit k dani z příjmů právnických osob. Dále si při svém provozu musí hlídat roční čistý obrát příjmů, hlavně ze své případné vedlejší činnosti, díky kterým by se

mohli stát plátcí daně z přidané hodnoty. Od daně z nemovitých věcí je právní forma ústavu osvobozena, nicméně přihlásit se k této daně je nutné a podávat přiznání také musí. K dani silniční se budou hlásit pouze tehdy, pokud budou vlastnit osobní automobil, z jehož používání by získávali další příjmy, nebo pokud by jej poskytovali zaměstnancům prostřednictvím proplácení cestovních náhrad. Poslední daní u instituce Finančního úřadu je daň z příjmu právnických osob, ke které by se společnost přihlásila, pokud by měla zaměstnance.

Další dvě instituce, tedy Česká správa sociálního zabezpečení a zdravotní pojišťovna, spravují daně, ke kterým by se musel přihlásit, pokud by měl zaměstnance, za které tyto daně musí odvádět.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se zabývala založením společnosti Kudlovské ateliéry, o. p. s., přičemž část práce byla věnována samotnému představení projektu Kudlovských ateliérů. Následně byla provedena analýza složení jejích zdrojů financování potřebných pro rekonstrukci Kudlovských ateliérů a popsáno jejich účetnictví. Avšak hlavním cílem bakalářské práce bylo navrhnout přeměnu této společnosti na jinou formu neziskové společnosti, konkrétně na ústav, a udělat pro tuto přeměnu návod k přihlašování k jednotlivým institucím a zpřehlednit ho obecným platným schématem.

V teoretické části byly na základě provedené literární rešerše definované neziskové organizace, zejména nestátní neziskové organizace, do kterých tato společnost spadá. Právní formy společností uvažovaných pro přeměnu analyzované o. p. s. jsou rovněž nestátními neziskovými organizacemi. Dále byla pozornost zaměřena na charakteristiku obecně prospěšné společnosti, jak z legislativního hlediska, tak z oblasti její činnosti. Byly zde uvedeny také náležitosti pro její založení a vypsány jednotlivé možnosti financování, kterých může obecně prospěšná společnost při své činnosti využít. V další části bylo popsáno účetnictví obecně prospěšné společnosti, hlavně legislativní úprava a možnost výběru rozsahu vedení účetnictví. V poslední kapitole teoretické části byly na základě legislativy charakterizovány jednotlivé daně, se kterými by se mohla buď obecně prospěšná společnost, nebo její nová forma v podobě nadace, nadačního fondu nebo ústavu, při své činnosti setkat. Nebyla zde uvedena pouze daň z nabytí nemovitých věcí, protože je to specifická daň.

V úvodu praktické části byla přestavena společnost Kudlovské ateliéry, o. p. s. a bylo zde také popsáno její založení. V oblasti financování byly charakterizovány zdroje financování, byly zde uvedeny současné zdroje, které má nyní k dispozici k rekonstrukci a se kterými nyní počítá, a u kterých byla provedena analýza jejich složení s následným zhodnocením, zda vybrané zdroje byly pro společnost vhodné. Dále v oblasti financování byly popsány zdroje, nad kterými společnost v budoucnu uvažuje, ke kterým byl uveden komentář. Další kapitola praktické části byla zaměřena na účetnictví této společnosti.

Na základě podkladů z teoretické části byla provedena komparace formy obecně prospěšné společnosti s nadací, nadačním fondem a ústavem, jakožto možnostmi pro přeměnu obecně prospěšné společnosti. Komparace byla provedena nejprve z legislativního hlediska, a poté především z oblasti jejich působení. Na základě této komparace byla navržena

přeměna společnosti Kudlovske ateliéry, o. p. s. na formu ústavu. K této přeměně byl zpracován i stručný postup. Pro zvolenou formu neziskové organizace byl vytvořen jednoduchý návrh pro přihlášení se k jednotlivým státním institucím, společně se schématem znázorňujícím tuto povinnost ke státním institucím, které mají ve správě jednotlivé daně, se kterými se může společnost při své činnosti nebo přeměně setkat.

Samotná přeměna a přihlašování k jednotlivým institucím pro splnění daňové povinnosti byly výsledným doporučením pro tuto společnost. Lze tedy tvrdit, že hlavní cíl bakalářské práce byl splněn.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BACHMANN, Pavel, 2012. *Transparentnost organizací občanské společnosti*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 141 s. ISBN 978-80-7435-235-5.

BOUKAL, Petr, 2009. *Nestátní neziskové organizace (teorie a praxe)*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 304 s. ISBN: 978-80-245-1650-9.

BOUKAL, Petr a Hana VÁVROVÁ, 2007. *Ekonomika a financování neziskových organizací*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 109 s. ISBN 978-80-245-1293-8.

BRYSON, John M, 2011. *Strategic planning for public and nonprofit organizations a guide to strengthening and sustaining organizational achievement*. 4th ed. San Francisco, CA: Jossey-Bass, 548 s. ISBN 978-111-8049-938.

Účetnictví nevýdělečných organizací: zákon, vyhláška, standardy: podle stavu k 1. 1. 2015, 2015. Ostrava: Sagit, sv. ÚZ. ISBN 978-80-7488-098-8.

HUDCOVÁ, Zdenka, 2007. *Daňový režim neziskových organizací v ČR a ve vybraných zemích EU*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 173 s. ISBN 978-80-244-1841-4.

KUČEROVÁ, Dagmar, 2015. *Lexikon mzdového účetnictví pro rok 2015*. 3. vyd. Dagmar Kučerová, 82 s. ISBN 978-80-905712-1-1.

MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena, 2013. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 12. aktual. vyd. Olomouc: ANAG, 264 s. Účetnictví (ANAG), ISBN 978-80-7263-825-3.

PELC, Vladimír, 2010. *Daňové podmínky působení neziskových subjektů*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 162 s. ISBN 978-80-7400-190-1.

REKTOŘÍK, Jaroslav, 2007. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5.

SEAMAN, Bruce A. a Dennis R. YOUNG, 2010. *Handbook of research on nonprofit economics and management*. Cheltenham: Edward Elgar, 352 s. ISBN 978-1-84720-358-8.

SKOVAJSA, Marek, 2010. *Občanský sektor: organizovaná občanská společnost v České republice*. 1. vyd. Praha: Portál, 372 s. ISBN 978-80-7367-681-0.

SVOBODOVÁ, Jaroslava a kolektiv, 2012. *Účtová osnova, české účetní standardy: postupy účtování pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání (nevýdělečné organizace)*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 344 s. Účetnictví (ANAG), ISBN 978-80-7263-728-7.

STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ a Kateřina MAŤÁTKOVÁ, 2012. *Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové*

organizace. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 169 s. ISBN 978-80-7357-973-9.

STUHLÍKOVÁ, Helena a Sofie KOMRSKOVÁ, 2013. *Zdaňování neziskových organizací: zejména příspěvkových organizací, krajů, obcí, občanských sdružení, nadací, veřejných vysokých škol, veřejných výzkumných institucí a obecně prospěšných společností: s příklady z praxe*. 9. aktual. vyd. Olomouc: ANAG, 280 s., ISBN: 978-80-7263-774-4.

Internetové zdroje:

ANNA KK a Lenka DEVEROVÁ, [b. r.]. Metodika transformace. In: *ANNA KK, z. s.: Asociace nevládních neziskových aktivit Karlovarského kraje, zapsaný spolek* [online]. [cit. 2015-04-23]. Dostupné z: http://www.annakk.cz/administrace/soubory_ke_stazeni/1385623499_cz_metodika_transfpmace_final_kompletpdf

NEZISKOVKY, [b. r.]. Co to je neziskový sektor. O neziskových organizacích. In: *Neziskovky.cz* [online]. Praha, [cit. 2015-04-07]. Dostupné z: http://www.neziskovky.cz/clanky/511_538/fakta_neziskovky-v/

VLÁDA ČR, 2015. Příloha č. 1 k usnesení vlády ČR č. 446 ze dne 16. června 2014 o Hlavních oblastech státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím pro rok 2015. In: *Vláda ČR* [online]. [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <https://apps.odok.cz/djv-agenda?date=2014-06-16>

ČESKO, 1995. Zákon č. 248/1995 Sb., ze dne 30. října 1995 o obecně prospěšných společnostech. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Částka 65, s. 3554-3560 [cit. 2015-04-07]. Po zadání čísla předpisu dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

ČESKO, 1991. Zákon č. 563/1991 Sb., ze dne 12. prosince 1991 o účetnictví. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Částka 107, s. 2802-2810 [cit. 2015-04-07]. Po zadání čísla předpisu dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

ČESKO, 1992. Zákon č. 586/1992 Sb., ze dne 20. listopadu 1992 o daních z příjmů. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Částka 117, s. 3473-3491 [cit. 2015-04-07]. Po zadání čísla předpisu dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

ČESKO, 2004. Zákon č. 235/2004 Sb., ze dne 23. dubna 2004 o dani z přidané hodnoty. In: *Sbírka zákonů Česká republika* [online]. Částka 78, s. 4946-5011 [cit. 2015-04-07]. Po zadání čísla předpisu dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

ČESKO, 1992. Zákon č. 16/1993 Sb., ze dne 21. prosince 1992 o dani silniční. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Částka 6, s. 133-136 [cit. 2015-04-07]. Po zadání čísla předpisu dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

ČESKO, 1992. Zákon č. 338/1992 Sb., ze dne 4. května 1992 o dani z nemovitostí. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Částka 71, s. 1946-1952 [cit. 2015-04-07]. Po zadání čísla předpisu dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

ČESKO, 2012. Zákon č. 89/2012 Sb., ze dne 3. února 2012 občanský zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky* [online]. Částka 33, s. 1026-1365 [cit. 2015-04-08]. Po zadání čísla předpisu dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/>

ZAHUMENSKÝ, David, 2014. Spolek nebo ústav aneb jak si zvolit vhodnou právní formu pro svou neziskovou organizaci. In: *David Zahumenský: advokátní kancelář* [online]. Brno, [cit. 2015-04-10]. Dostupné z: <http://www.davidzahumensky.cz/zaujalo-naacutes/spolek-nebo-ustav-aneb-jak-si-zvolit-vhodnou-pravni-formu-pro-svou-neziskovou-organizaci>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

- o. p. s. Obecně prospěšná společnost.
- NNO Nestátní nezisková organizace.
- ZOPS Zákon o obecně prospěšných společnostech.
- NOZ Nový občanský zákoník.
- ZoÚ Zákon o účetnictví.
- ZDP Zákon o dani z příjmu.
- DzPFO Daň z příjmů fyzických osob.
- DzPPO Daň z příjmů právnických osob.
- ČSSZ Česká správa sociálního zabezpečení.
- s. r. o. Společnost s ručením omezeným.
- ČÚS České účetní standardy.
- ÚZ Účetní závěrka.
- ELDP Evidenční listy důchodového pojištění.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1. <i>Procentuální složení zdrojů financování na rekonstrukci (vlastní zpracování).</i>	47
Obr. 2. <i>Pokrytí celkových výdajů na projekt – procentuální složení (vlastní zpracování).</i>	49

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. <i>Porovnání rozdílů mezi podnikatelskou organizací a NNO (Boukal, 2009, s. 94).</i>	14
Tab. 2. <i>Skladba zdrojů financování pro rekonstrukci (vlastní zpracování na základě interních zdrojů).</i>	47
Tab. 3. <i>Zdroje pokrytí celkových výdajů na projekt (vlastní zpracování na základě interních zdrojů).</i>	48
Tab. 4. <i>Porovnání o. p. s. s aktuálními možnostmi přeměn na jinou formu neziskové organizace z hlediska legislativy, založení a účetnictví (vlastní zpracování).</i>	54
Tab. 5. <i>Porovnání o. p. s. s aktuálními možnostmi přeměn na jinou formu neziskové organizace z hlediska účelu a oblasti působení organizací (vlastní zpracování).</i>	56

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I Schéma přihlašování k institucím pro splnění daňové povinnosti ústavu

PŘÍLOHA P I: SCHÉMA PŘIHLAŠOVÁNÍ K INSTITUCÍM PRO SPLNĚNÍ DAŇOVÉ POVINNOSTI ÚSTAVU

